

**Izziņa par atzinumos sniegtajiem iebildumiem
informatīvā ziņojuma projektam “Par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli”**

I. Jautājumi, par kuriem saskaņošanā vienošanās nav panākta

Nr. p.k.	Saskaņošanai nosūtītā projekta redakcija (konkrēta punkta (panta) redakcija)	Atzinumā norādītais ministrijas (citas institūcijas) iebildums, kā arī saskaņošanā papildus izteiktais iebildums par projekta konkrēto punktu (pantu)	Atbildīgās ministrijas pamatojums iebilduma noraidījumam	Atzinuma sniedzēja uzturētais iebildums, ja tas atšķiras no atzinumā norādītā iebilduma pamatojuma	Projekta attiecīgā punkta (panta) galīgā redakcija
1	2	3	4	5	6
1.	Ievads. Saeimas lēmums uzdod Ministru kabinetam izstrādāt konceptuālu ziņojumu par administratīvi teritoriālo iedalījumu, kā arī veikt konsultācijas ar pašvaldībām saskaņā ar Eiropas vietējo pašvaldību hartas 5. pantu. Pēc tam Ministru kabinetam līdz 2019. gada 1. decembrim jāizstrādā un jāiesniedz Saeimā likumprojekts (turpmāk – Likumprojekts), kurā	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt, starp diviem teikumiem ar tekstu: “Ministru kabinets iesniedz Saeimā ziņojumu, kurā izvērtēts valsts reģionālā administratīvi teritoriālā iedalījuma (apriņķu) izveidošanas pamatojums.” Teksta beigās pievienot: “Likumprojekts nosaka arī reģionālo pašvaldību izveidošanas kārtību un galvenās funkcijas, kuras no valsts un no vietējām pašvaldībām nododamas reģionu pašvaldībām.” <i>Pamatojums:</i> Apspriešanai jānodod arī jautājums par reģionālo pašvaldību izveidošanu, jo tas ietekmē vietējo pašvaldību reformas	Daļēji ņemts vērā Likumprojektā nebūtu iekļaujams jautājums par reģionālo pašvaldību izveidošanu, jo Saeima sākotnēji ir uzdevusi MK tikai izvērtēt valsts reģionālā administratīvi teritoriālā iedalījuma (apriņķu) izveidošanas pamatojumu.	Priekšlikums uzturēts Tiesiskā valstī MK pilda likumu. Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā paredzēts sagatavot likumprojektu par apriņķiem (pašvaldības formā). Neatrisinot jautājumu par apriņķiem, vietējo pašvaldību robežu grozīšana ir īslaicīga. Pēc dažiem gadiem atkal būs lieli izdevumi jaunai reformai.	Papildināts: Vienlaikus Ministru kabinetam jāiesniedz Saeimā ziņojums, kurā izvērtēts valsts reģionālā administratīvi teritoriālā iedalījuma (apriņķu) izveidošanas pamatojums.

	noteikts jaunais valsts administratīvi teritoriālais iedalījums, tā veidi un teritoriju izveidošanas kritēriji, kā arī citi jautājumi, kas saistīti ar teritoriālo dalījumu un apdzīvotām vietām. To skaitā Likumprojektā ir ietverama kārtība, kādā tiek pabeigta teritoriālā reforma un sagatavotas 2021. gada pašvaldību vēlēšanas.	kritērijus un vēlamo teritoriālo mērogu.			
2.	Ievads. Eiropas vietējo pašvaldību hartas (turpmāk – harta) 5. pants noteic, ka vietējās varas teritoriju robežu aizsardzība, nosaka: vietējās varas teritoriju robežu izmaiņas nav atļauts izdarīt bez iepriekšējas konsultēšanās ar attiecīgo vietējo varu, pēc iespējas ar referendumu palīdzību, kur tas ir likumīgi atļauts. Lai	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. 1)Izmantot tulkojumu: “Vietējās varas teritoriju robežu izmaiņas nav atļautas bez iepriekšējas konsultēšanās ar attiecīgajām vietējām kopienām, kur tas likumā atļauts – ar referendumu palīdzību” 2)Aizstāt vārdus “lielākās teritoriālās vienībās” ar vārdiem “vai sadalīšanu”. 3)Papildināt beigās: “Ja pēc pašvaldības domes iniciatīvas vai atbilstoši likumam par vietējiem referendumiem tiks īstenots vietējais saistošais referendums par leģitīmu	Nav ņemts vērā 1) Eiropas vietējo pašvaldību hartas panti ir atbilstoši latviešu valodai, kādā tā ir ratificēta Saeimā. 2) ATR turpināšana pašreizējā virzībā neparedz teritoriju iespējamu sadalīšanu, šo jautājumu var aktualizēt jaunizstrādājamā likumprojektā. 3) Vietējo pašvaldību referendumu likumprojekta redakcija neparedz referendumu rīkošanu	Priekšlikums uzturēts Satversmes tiesas izmantotais tulkojums (2009.gada 30.oktobra spriedums lietā Nr. 2009-04-06) lieto tulkojumu no angļu valodas. Harta nav spēkā latviešu valodā, saturu atkarībā no konteksta katru reizi jāpārbauda pēc spēkā esošā teksta.	

	izpildītu minētās hartas 5. panta prasības, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (turpmāk – VARAM) jāveic konsultācijas ar attiecīgajām pašvaldību domēm par administratīvo teritoriju apvienošanu lielākās administratīvās vienībās. Ņemot to vērā, par minēto konsultāciju priekšmetu ir uzskatāms šajā informatīvajā ziņojumā sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais administratīvi teritoriālā iedalījuma modelis (turpmāk – teritoriālā iedalījuma modelis).	jautājumu, tā rezultāts būs saistošs valdībai un likumdevējam.” <i>Pamatojums:</i> 1)Harta ir spēkā tikai angļu un franču valodās. Piedāvāts Satversmes tiesas izmantotais tulkojums. Pašvaldību referendumi ir leģitīmi, jo Latvija ir pievienojusies Hartas 5.pantam un šādi referendumi ir paredzēti likumā Par pašvaldībām. 2)Nav pierādāms, ka lielākas teritoriālās vienības ir veiksmīgākas, nekā mazākas. 3)13.Saeima ir konceptuāli nobalsojusi par saistoša vietējā referenduma likumprojekta izskatīšanas turpināšanu.	teritoriālās reformas jautājumos, kā arī šādu saistošu referendumu organizēšanu neparedz likums “Par pašvaldībām”.	Likumprojektā paredzēti jautājumi par pašvaldības ilgspējīgu stratēģiju. Grūti iedomāties jautājumu, kas būtu lielākā mērā stratēģisks!	
3.	Ievads. Vienlaikus ar konsultācijām par perspektīvo teritoriālā iedalījuma modeli VARAM uzsāks darbu	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt:	Nav ņemts vērā Saeima sākotnēji ir uzdevusi MK izvērtēt valsts reģionālā administratīvi teritoriālā	Priekšlikums uzturēts Gatavojot konceptuālo ziņojumu par reformu, būs jāizvērtē iespējas ar reģiona veidošanu un	

	pie attīstības plānošanas dokumenta – konceptuālā ziņojuma par administratīvi teritoriālo iedalījumu un Likumprojekta izstrādes.	“Šajā konceptuālajā ziņojumā ievēros Saeimas viedokli par reģionālo pašvaldību izveidošanu”. <i>Pamatojums:</i> Ja tiks veidoti reģioni, nav nepieciešams veidot ES lielākās pašvaldības pēc teritorijas un iedzīvotāju skaita.	iedalījuma (apriņķu) izveidošanas pamatojumu.	bez tās. Apspriešanai ar pašvaldībām un ar teritoriālajām kopienām vajadzēs izvērtēt šo variantu priekšrocības un trūkumus, konstatēt viedokļus.	
4.	1. Teritoriālās reformas mērķi. Līdztekus Saeimas lēmumā noteiktajam teritoriālās reformas uzstādījumam ir izvirzāmi šādi mērķi valsts attīstības un iedzīvotāju labklājības nodrošināšanai: 2) nodrošināt visas valsts pārvaldes darbībā racionālu valsts budžeta līdzekļu izlietošanu;	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt “valsts” attiecīgi ar vārdiem “publiskās” un “publiskā”. <i>Pamatojums:</i> Jālieto pareizu terminoloģiju, lai nerastos pārpratumi.	Nav ņemts vērā Terminoloģija tiek lietota atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likumam un Satversmei (58. pants).	Priekšlikums uzturēts Nelabojot tekstu, lielākā daļa no punktiem vai nu zaudē jēgu, vai kļūst nepatiesi. Piemēram – pašvaldības budžets nav valsts budžeta sastāvdaļa. Satversmes 58.pants nosaka, ka Ministru kabinetam ir padota vismaz viena valsts pārvaldes iestāde. Atsauce uz šo pantu ir nevietā.	
5.	1. Teritoriālās reformas mērķi. Līdztekus Saeimas lēmumā noteiktajam teritoriālās reformas	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Izteikt redakcijā:	Nav ņemts vērā Vienlīdzīga un ilgtspējīga pašvaldību darbības sistēmas izveide, primāri balstās uz	Priekšlikums uzturēts VARAM redakcijā mērķi tiek sajaukti ar līdzekļiem. Teritoriju	

	uzstādījumam ir izvirzāmi šādi mērķi valsts attīstības un iedzīvotāju labklājības nodrošināšanai: 3) izveidot vienlīdzīgu un ilgtspējīgu pašvaldību darbības sistēmu, reģionālās un nacionālās nozīmes attīstības centrus ar to lauku teritorijām sasaistot vienotā administratīvā, ekonomiskā un saimnieciskā vienībā, tādējādi radot labākus priekšnosacījumus tautsaimniecības attīstībai un pakalpojumu pieejamībai iedzīvotājiem;	“izveidot ilgtspējīgu pašvaldību darbības sistēmu, kas veicinātu tautsaimniecības dažādību, radot priekšnosacījumus eksportspējīgai uzņēmējdarbībai visās Latvijas telpiskās perspektīvas teritorijās, samērojot pakalpojumu apjomu un kvalitāti atbilstoši pieejamajiem resursiem un vietējo iedzīvotāju izvēlei. <i>Pamatojums:</i> Nav pareizi ietvert dokumentā sociālistu ideoloģijā balstītus mērķus, ja atzīst demokrātiju un plurālismu. Vārds “vienlīdzīgu” neder valstī izveidojamas sistēmas aprakstam. Reformai jārespektē vietējās kultūrvēsturiskās tradīcijas un jāveicina daudzveidību.	pašvaldībai likumos noteikto funkcionalitāti, salīdzināmu pakalpojumu kvalitāti un efektīvu pašpārvaldes darbību. Līdz ar to tas neierobežo kultūrvēsturiskās tradīcijas un daudzveidību novadu pagastu un pilsētu griezumā.	apvienošana ir līdzeklis. LPS piedāvājums balstās uz reģionālo konferenču ciklā izteiktajiem uzņēmēju piedāvājumiem.	
6.	1. Teritoriālās reformas mērķi. Līdztekus Saeimas lēmumā noteiktajam teritoriālās reformas uzstādījumam ir izvirzāmi šādi mērķi valsts attīstības un iedzīvotāju labklājības nodrošināšanai:	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Izteikt redakcijā: “nodrošināt katras novada pilsētas un katra novada pagasta vēlētu pārstāvniecību pašvaldības domē, palielināt iespējas iedzīvotāju iesaistīšanai pašvaldības lēmumu sagatavošanā.	Nav ņemts vērā Ņemot vērā to, ka valsts teritorijā jau ir novadi, kuri izveidoti rajona mērogos, līdz šim VARAM rīcībā nav bijušas indikācijas, ka nepieciešams būtu manīt pašvaldību vēlēšanu sistēmas pamatus. Ziņojumā ir ietverti virzieni, par jautājumu - iedzīvotāju iesaiste pašpārvaldes	Priekšlikums uzturēts Iepriekšējās reformas kļūdas nekad nav par vēlu labot. Teritorijas interešu pārstāvniecība ir iedzīvotāju uzticībai nepieciešamais nosacījums.	

	4) radīt mehānismus efektīvākai novadu pilsētu un novada pagastu pašpārvaldes darbībai, vairāk iesaistot tajā attiecīgo teritoriju iedzīvotājus;	<i>Pamatojums:</i> Zaudējot pārstāvniecību pašvaldības lēmēj institūcijā, iedzīvotāji var zaudēt saikni ar pašvaldību.	darbībā, protams, ja viņi to vēlas. Šādu iesaisti paredz arī likums “Par pašvaldībām”, bet regulējumu vienmēr iespējams pilnveidot.		
7.	1. Teritoriālās reformas mērķi. Līdztekus Saeimas lēmumā noteiktajam teritoriālās reformas uzstādījumam ir izvirzāmi šādi mērķi valsts attīstības un iedzīvotāju labklājības nodrošināšanai: 5) nostiprinot pašvaldību autonomiju un kapacitāti, nodrošināt subsidiaritātes principa ievērošanu;	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt teikuma sākumu ar “decentralizējot valsts funkcijas un”. <i>Pamatojums:</i> Apvienošana ir subsidiaritātei pretējs process, tādēļ tās negatīvo efektu jākompensē ar finanšu un administratīvo decentralizāciju.	Nav ņemts vērā Ne visos gadījumos apvienošana ir subsidiaritātei pretējs princips, to ietekmē pašvaldību līmeņu skaits un konkrēti izpildāmo funkciju apjoms.	Priekšlikums uzturēts Saskaņā ar subsidiaritātes principu centralizācija notiek tikai izņēmuma gadījumos, bet decentralizācija ir vēlamais pārmaiņu virziens. LPS neprasa visu valsts funkciju decentralizāciju.	
8.	1. Teritoriālās reformas mērķi. Līdztekus Saeimas lēmumā noteiktajam teritoriālās reformas uzstādījumam ir izvirzāmi šādi mērķi valsts attīstības un iedzīvotāju labklājības nodrošināšanai:	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Izslēgt. <i>Pamatojums:</i> Likums Par pašvaldībām paredz 3 autonomo funkciju veidus (nevienu no šīm funkcijām neuzdod, tās nosaka likumā vai brīvprātīgi izvēlas pašvaldība. Savukārt, deleģētās funkcijas var uzdot valsts, MK vai	Nav ņemts vērā Valsts pārvaldes iekārtas likums neparedz citai publiskai personai nodot publiskas personas funkcijas, kas ir publiskās personas jēgpilns darbības pamats. Izvērtējams, vai likumā “Par pašvaldībām” noteiktās tiesības - pašvaldībai funkcijas nodot izpildē citai pašvaldībai	Priekšlikums uzturēts Likuma pieņemšanas gadam šai gadījumā nav nozīmes: lielākā daļa no likuma “Par pašvaldībām” normām ir speciālās, salīdzinot ar vispārīgajām Valsts	

	7) panākt, ka pašvaldības likumos funkcijas patstāvīgi.	ka tām uzdotās izpilda	cita pašvaldība un tās pilda atbilstoši uzdevēja politikai.	nerada savstarpējas pretrunas starp minētiem likumiem. Norma par funkciju nodošanu tika iekļauta sākotnēji likumā “Par pašvaldībām” 1994. gadā, bet, Valsts pārvaldes iekārtas likums stājās spēkā 2003. gadā. Tas neattiektos uz īpaši likumos atrunātiem gadījumiem par konkrētu funkciju nodošanu vai kopīgu iestāžu izveidošanu, vai no autonomām funkcijām izrietošu pārvaldes uzdevumu deleģēšanu, kā jau to nosaka likums “Par pašvaldībām”.	pārvaldes iekārtas likumā. Sadarbība ir fundamentāla pašvaldību tiesība, kas nostiprināta Hartas 10.panta trīs daļās. Sadarbojoties jebkurā formā atbildība par funkciju netiek nodota.	
9.	2. 2009. gada teritoriālā reforma un tās sekas. Līdz 2009. gadam Latvijā bija divu veidu pašvaldības: vietējās – pilsētu, novadu un pagastu pašvaldības, un reģionālās – rajonu pašvaldības.		Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Pašlaik reģionālo pašvaldību lomu pilda plānošanas reģioni, kuri tiek veidoti no pašvaldību pārstāvjiem, taču tiem ir šaura kompetence. <i>Pamatojums:</i> Jāietver informāciju par reģionālo varu, kaut arī tās kompetence ir nepamatoti sašaurināta.	Nav ņemts vērā Plānošanas reģiona jautājuma detalizācija un/vai kopsakarības, būtu jāietver izvērtējot MK valsts reģionālā administratīvi teritoriālā iedalījuma (apriņķu) izveidošanas pamatojumu, vai/un jāietver, konceptuālajā ziņojumā par administratīvi teritoriālo iedalījumu.	Priekšlikums uzturēts Plānošanas reģioni minimālā apmērā, tomēr pašlaik īsteno reģionālo pašvaldību lomu publiskās pārvaldes sistēmā. Valsts piešķirtais atvasinātas publiskās personas statuss šo situāciju nemaina. Priekšlikumi par vietējo pašvaldību teritorijām ir vērtējami tikai kopsakarībā ar reģionu	

				skaitu un reģionu funkcijām. Šos jautājumus nevar aplūkot atsevišķi.	
10.	2. 2009. gada teritoriālā reforma un tās sekas.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Pārmaiņas liecina, ka robežu grozīšana un lielāku pašvaldību veidošana bez atbilstošas reģionālās politikas nenodrošina reformas mērķu tuvināšanu. <i>Pamatojums:</i> Papildinājums nepieciešams, lai neradītu maldīgu iespaidu, ka iedzīvotāju skaits pats par sevi nodrošina pozitīvu attīstību.	Nav ņemts vērā Pārrunājams starpinstitūciju sanāksmē.	Viedoklis: Emigrācija no pašvaldībām, kas tika apvienotas, ir lielāka, nekā no 2009.gada reformas neskartajām. Priekšlikuma jēga – nemaldināt sabiedrību, parādot ka nepieciešama valsts līdzdalība reģionālajā attīstībā, ar robežu grozīšanu nepietiks.	
11.	2. 2009. gada teritoriālā reforma un tās sekas. Saeima, 2012. gadā apstiprinot Nacionālās attīstības plānu 2014.–2020. gadam, VARAM uzdeva uzdevumu: <i>Ieviest pilnveidotu valsts administratīvi teritoriālo iedalījumu,</i>	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Līdz ar reformas pirmās daļas īstenošanu tika pārtraukts vākt un apkopot sociāli ekonomisko statistiku par novadu pagastiem, un novadu pilsētām, arī par pašvaldībām. Tas kavēja objektīvas informācijas pieejamību par reformas rezultātiem.	Nav ņemts vērā Var piekrist attiecībā par statistikas informāciju novada pagastu un pilsētu griezumā, tomēr VARAM kā būtisku argumentu izvirza pašvaldību funkcionalitātes nostiprināšanu un dažādas kapacitātes iespējas, proti, ATR rezultātā izveidota nevienlīdzīga pašvaldību sistēma.	Priekšlikums uzturēts Papildinājums ļautu novērst trūkumu iepriekšējās reformas gaitā. Vienlīdzīga pašvaldību sistēma ir pretrunā ar pašvaldības būtību – pašvaldība balstās uz	

	<i>balstoties uz administratīvi teritoriālās reformas rezultātu novērtējumu. Vienlaikus Saeima 2012. gadā veica grozījumu Rajonu pašvaldību reorganizācijas likumā, uzdodot šādu uzdevumu: Ministru kabinets veic administratīvi teritoriālās reformas izvērtējumu un līdz 2013. gada 1. oktobrim iesniedz Saeimai atzinumu, kurā izvērtētas tiešās valsts pārvaldes funkciju decentralizācijas iespējas attiecībā uz vietējām pašvaldībām.</i>	<i>Pamatojums: Šādas kļūdas nedrīkst atkārtot.</i>		vietējo iedzīvotāju piederības sajūtu, uz vietējām kultūrvēsturiskajām vērtībām.	
12.	2. 2009. gada teritoriālā reforma un tās sekas. Līdz ar to secināms, ka, 2009. gadā izveidojot novadus, jautājums netika skatīts kopsakarībās ar otru teritoriālās reformas uzstādījumu	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt ar “Saeima pieņēma zināšanai šo atzinumu, taču nepievērsa uzmanību statistikas datu neesamībai par faktisko stāvokli novadu pilsētās un novadu pagastos. Tādējādi 2013.gada pētījums nav balstīts uz pietiekamu	Nav ņemts vērā Nav īsti saprotams iebilduma raksturs par Saeimai sniegto atzinumu un pār kādu pētījumu sniegta atsauce. Jautājums pārrunājams starpinstitūciju sanāksmē.	Priekšlikums uzturēts Paskaidrojošs teksts pie iepriekšējā priekšlikuma	

	– izveidot apriņķu pašvaldības. Tieši otrādi, rajonu pašvaldību reorganizācijas faktiskais rezultāts bija zaudēts ekonomiskais pamats apriņķu pašvaldību izveidošanai.	faktu izpēti un tālākās reformu stratēģijas noteikšanai nepieciešami papildus pētījumi. <i>Pamatojums:</i> Nākamajā reformā jānovērš iepriekšējās reformas kļūdas. Nav pieļaujams nesekot notikumu attīstībai pēc reformas. Tikai pēc pārbaude pierāda, vai izvirzītie mērķi tuvinās, vai arī attālinās kļūdainu reformas lēmumu rezultātā.			
13.	2. 2009. gada teritoriālā reforma un tās sekas. Republikas pilsētas. Īstenojot teritoriālo reformu 2009. gadā, republikas pilsētu statusu ieguva arī rajona pilsētas Valmiera un Jēkabpils. Vēsturiski septiņu republikas pilsētu pašvaldības nebija nedz teritoriāli, nedz administratīvi saistītas ar 26 rajoniem, proti, tās neietilpa attiecīgo rajonu administratīvajās teritorijās. Vienlaikus republikas pilsētu pašvaldības izpildīja gan vietējo, gan rajona	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. 1) Papildināt: Vārds “republikas” tika pievienots PSRS okupācijas periodā lai norādītu uz otrā augstākā līmeņa pilsētu kategoriju. Latvijā no 2018. gada līdz 1940. gadam pilsētas bija apriņķu sastāvā. <i>Pamatojums:</i> Precizējums.	Nav ņemts vērā Ziņojuma mērķis nav atspoguļot LPSR laika periodu attiecībā uz republikas pilsētām un citus vēstures aspektus attiecībā uz apriņķiem.	Priekšlikums uzturēts Skaidrojums par termina “republikas pilsēta” rašanos ir lietderīgs. Demokratisējot valsts un pašvaldību iekārtu 1990. gadā, netika pilnībā novērsti “varas vertikāles” elementi, tai skaitā – terminoloģijā. Lielās pilsētas nav “republikas pakļautībā” esošas, tās ir pašvaldības Hartas izpratnē.	

	(reģionālo) pašvaldības funkcijas. Tajā pašā laikā sešas no septiņām republikas pilsētām – izņemot Jūrmalu – bija rajonu administratīvie centri.				
14.	2. 2009. gada teritoriālā reforma un tās sekas. Arī pēc 2009. gada īstenotās teritoriālās reformas praksē ir gadījumi, kad blakus esošu novadu pašvaldību administratīvie centri tiek noteikti republikas pilsētās. Piemēram, Ventspils novada administratīvais centrs atrodas Ventspilī, Jelgavas novada – Jelgavā, Daugavpils novada – Daugavpilī, Rēzeknes novada – Rēzeknē, Jēkabpils novada un Krustpils novada – Jēkabpilī, bet Garkalnes novada administratīvais centrs atrodas Rīgā.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt “administratīvie centri tiek noteikti” ar “administrācijas iestādes un uzņēmumi tiek izvietoti”. <i>Pamatojums:</i> Precizējums. Likums centrus nenoteica. Pašvaldības administratīvā suverenitāte paredz patstāvību administrācijas veidošanā (Hartas 6.panta pirmā daļa).	Daļēji ņemts vērā Saskaņā ar likumu administratīvos centrus nosaka novada dome.	Priekšlikums uzturēts LPS piedāvājums pareizāk raksturo pašvaldības administratīvo suverenitāti atbilstoši Hartai.	Arī pēc 2009. gada īstenotās teritoriālās reformas praksē ir gadījumi, kad blakus esošu novadu pašvaldību administratīvos centrus attiecīgās novada domes nosaka republikas pilsētās.

15.	2. 2009. gada teritoriālā reforma un tās sekas. Pašlaik republikas pilsētas ar ap tām esošajiem novadiem neveido vienotu administratīvu, ekonomisku un saimniecisku vienību, un nesekmē šo teritoriju potenciāla pilnvērtīgu izmantošanu. Tāpat ikdienas svārstmigrācija lielākoties ir uz un no pilsētām, tādēļ arī iedzīvotājiem ērtāk būtu pakalpojumus saņemt vienas pašvaldības ietvaros. Vienlaikus, neskatoties uz to, ka republikas pilsētas ir nozīmīgākie ekonomiskās aktivitātes centri, arī tajās iedzīvotāju skaits ir samazinājies (sk. 1. tabulu). Tas liek secināt, ka pilsētu kā atsevišķu pašvaldību	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. 1) Svītrot “un nesekmē šo teritoriju potenciāla pilnvērtīgu izmantošanu.” 2) Svītrot pēdējo teikumu. <i>Pamatojums:</i> 1) Kapitālismā un demokrātijā nevar runāt par vienotu ekonomisko un saimniecisko vienību. Tāda nav arī vajadzīga. 2) Vajadzētu saprast vai runāt par ilgtspējību, vai par pašpietiekamību. Apgalvojums ir pretrunā ar esošo Eiropas un pasaules pieredzi.	Nav ņemts vērā VARAM apzinājusi ir arī citu ES valstu pieredzi (Īrija un Dānija), kura ATR ietvaros ar līdzīgu argumentāciju apvieno lielas pilsētas ar lauku teritorijām.	Priekšlikums uzturēts Nav atbalstāmi centieni izveidot “vienotu administratīvu, ekonomisku un saimniecisku vienību”. Kapitālismā un demokrātijā privātās, vietējās, reģionālās un ES intereses tiek pārstāvētas, nevis pakļautas.	

	pastāvēšana nav ilgtspējīga.				
16.	2. 2009. gada teritoriālā reforma un tās sekas. Apvienojot republikas pilsētas ar apkārtējiem novadiem, tas neietekmētu to nacionālās nozīmes attīstības centra statusu, kas šīm pilsētām noteikts Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030. gadam. Līdz ar netiktu ietekmēta arī noteiktas politikas veidošana attiecībā uz nacionālās nozīmes centriem.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Tomēr pastāv draudi, ka izslēdzot pašvaldību no pilsētas statusa tai nebūs pieejama ES pilsētvides attīstības programma. <i>Pamatojums:</i> Jānorāda uz iespējamajiem riskiem.	Nav ņemts vērā Pilsētas savu statusu nezaudē, tāpēc tās varēs piedalīties ES pilsētvides attīstības programmās. Atbilstoši ES politikai šajā jomā, tieši otrādi, atbalstāmas ir tās pilsētas, kuras veido sasisti ar apkārtējām teritorijām.	Priekšlikums uzturēts Pilsēta, kurā nav pašvaldības, pazaudē savu svarīgāko īpašību, kas tūkstošiem gadu bija raksturīga pilsētām. Risks, ka Latvijas izmēra novadu pilsētas uzskatīs par lauku teritorijām ES izpratnē, pastāv. VARAM ministrijas atbalsts var nebūt izšķirošs.	
17.	3. Esošās situācijas raksturojums. Pašvaldību darbības jomas. Ņemot vērā pašvaldību sistēmā notikušās juridiskās un funkcionālās reformas, secināms, ka Latvijā pakāpeniski ir izveidota bāze funkcionāli spēcīgu vietējo pašvaldību darbībai. Šodienas	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt vārdu “valsts” ar vārdu “publiskās”. <i>Pamatojums:</i> 2.pielikuma jomas nenodala valsts funkcijas (kuras pašvaldība veic Latvijas Republikas vārdā) no pašvaldību funkcijām (kuras veic pašvaldības vārdā).	Daļēji ņemts vērā Pielikums izslēgts no ziņojuma.	Priekšlikums uzturēts Pielikuma izslēgšana pazemina ziņojuma kvalitāti. LPS pielikuma izslēgšanu neatbalsta. Vajag lietot pareizu terminoloģiju	

	situācijā pašvaldību loma valsts pārvaldes sistēmā tikai pieaug, kas pašvaldībām prasa atbildīgi risināt jautājumus savu iedzīvotāju interesēs. Lai radītu priekšstatu par pašvaldību darbības jomām, ziņojumā ir uzskaitītas pašvaldību darbības jomas nozaru griezumā (sk. 2. pielikumu).				
18.	3. Esošās situācijas raksturojums. Iedzīvotāju skaita izmaiņas. Iedzīvotāju skaits veido pamatu jebkurai pašvaldībai, un to skaits tiešā veidā ietekmē pašvaldības budžeta ieņēmumus. Lielākajā daļā Latvijas pašvaldību iedzīvotāju skaits ir samazinājies (sk. 3. pielikumu). Iedzīvotāju skaita pieaugums ir pamatā Pierīgas pašvaldībās (sk. 1. attēlu).	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Izslēgt: “veido pamatu jebkurai pašvaldībai”. <i>Pamatojums:</i> Pašvaldības iedzīvotāju skaits ietekmē tikai teritorijas apsaimniekošanas iespējas. Tas neietekmē iespēju sniegt kvalitatīvus pakalpojumus.	Nav ņemts vērā Iedzīvotāju skaits tiešā veidā ietekmē pašvaldības budžeta veidošanos, tostarp no Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda, kur dotācijas apjomu ietekmē iedzīvotāju vecumstruktūra. Līdz ar to pašvaldībās, kur ir neliels bērnu īpatsvars, prognozējams budžeta ieņēmumu samazinājums. Pašvaldības budžets ir tieši saistīts ne tikai ar to iespējām sniegt pakalpojumus, bet arī plānot attīstību un veikt finansiāli apjomīgus ieguldījumus savā teritorijā.	Priekšlikums uzturēts Ministrijas pamatojumā kļūda. Bērnu īpatsvars nekādi nav saistāms ar iedzīvotāju skaitu.	

19.	3. Esošās situācijas raksturojums. Nodarbinātība. Viens no galvenajiem faktoriem iedzīvotāju skaita samazinājumam reģionos ir migrācija, kas cieši saistīta ar darba iespējām. Tikai 38% iedzīvotāju ir darba iespējas savā pašvaldībā (sk. 2. attēlu).¹	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt Vērtējot šos datus jāņem vērā, ka uzņēmuma vai iestādes juridiskā adrese ir vāji saistīta ar teritoriju, bet fiziskās personas adrese raksturo juridisko saiti ar pašvaldību, nevis dzīves vietu. <i>Pamatojums:</i> Bez papildinājuma vērtējums ir maldinošs.	Nav ņemts vērā Šie Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras dati atspoguļo reālo nodokļu sadalījumu starp pašvaldībām – kuras ir tās pašvaldības, kur iedzīvotāju ienākuma nodoklis tiek nopelnīts un kuras tā saņēmējas.	Priekšlikums uzturēts Nodokļus nenopelna juridiskajā adresē, tie saistāmi ar darbaspēku un ar aktivitātes vietu. Juridiskā adrese nozīmē pasta kastes adresi.	
20.	3. Esošās situācijas raksturojums. Atbalsta instrumentu izmantošana ir cieši saistīta ar pašvaldību kapacitāti – proti, to vai pašvaldībā ir īpaša izveidota struktūrvienība vai vismaz speciālists, kas nodarbojas ar uzņēmējdarbības jautājumiem. Šobrīd 30 pašvaldībās šādu struktūrvienību vai speciālista, kas būtu atbildīgs tieši par	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Svarīgākais atbalsta instruments ir veicināt viedu cilvēkresursu pieejamību. Šī pieejamība galvenokārt ir atkarīga no kultūras un brīvā laika pasākumiem, izglītības pieejamības. <i>Pamatojums:</i> Pašvaldību loma šai ziņā ir daudz lielāka, nekā nodrošinot uzņēmējdarbības speciālista esamību vai neesamību. Ja nebūs cilvēkresursu, investīcijas piesaistīt nevarēs.	Nav ņemts vērā Var piekrist komentāram, ka viedu cilvēkresursu pieejamība ir būtiska, tomēr šie cilvēkresursi pamatā ir piesaistāmi ar darba iespējām apkārtnē. Kultūras u.c. pasākumi ir pakārtoti. Labi apmaksātu darba vietu piesaistei pašvaldībai ir nepieciešams arī aktīvi darboties investoru piesaistē, kas šādas darba vietas var radīt. Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2020.–2027. gadam ir paredzēti atbalsta pasākumi arī cilvēkresursu pieejamības uzlabošanai.	Priekšlikums uzturēts Pašvaldība pati optimizē savu struktūru. Uzņēmējdarbības speciālista esamība vai neesamība tieši neietekmē rezultātu. Šāda speciālista darba raksturs būtiski atšķiras, atkarībā no teritorijas salīdzināmajām priekšrocībām. Atbilstoši administratīvās	

¹ Aprēķini veikti, izmantojot VSAA datus par darba devēja un darba ņēmēja reģistrēto atrašanās vietu (2017.gads) – *aprēķins veikts dalot pašvaldībā reģistrēto darba devēju (uzņēmēju) nodarbināto pašvaldības iedzīvotāju skaitu (darbinieku) ar pašvaldībā reģistrēto kopējo darba ņēmēju (darbinieku) skaitu.*

	uzņēmējdarbības jautājumiem, nav. Tāpat vairākiem uzņēmējdarbības speciālistiem pašvaldībās tie nav vienīgie pienākumi, un tikai 50 pašvaldībās tas ir pamatuzdevums attiecīgajam speciālistam (sk. 5. attēlu).			suverenitātes principam pašvaldība pati īsteno personāla politiku. Reģionālās politikas pamatnostādnes 2027 vēl nav tapušas.	
21.	3. Esošās situācijas raksturojums. Teritorijas attīstības plānošana. Teritorijas attīstības plānošana pašvaldību līmenī ir savstarpēji saistītu dokumentu un instrumentu kopums – vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģija, attīstības programma, teritorijas plānojums, lokālplānojums un detālplānojums. Pašvaldībām jāspēj kvalitatīvi plānot attīstību ilgtermiņā (25 gadi) un vidējā termiņā (7 gadi), nodrošinot atbilstoši	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt Tomēr izšķirošais faktors plānošanas kvalitātē ir vietējo politiķu izpratne un ieinteresētība. Plānu īstenošanas efektivitāte ir lielā mērā atkarīga no valsts politikas attīstības projektu finansēšanā un vadības kārtības noteikšanā. Pastāvot attīstības vadības centralizācijai, uzticība plāniem mazinās, jo pašvaldībai grūti piesaistīt līdzekļus izvēlētajām prioritātēm. <i>Pamatojums:</i> Papildinājums paskaidro nelielo interesi par plānu saturu.	Nav ņemts vērā Politiķu izpratnes trūkums vai valsts politika tieši neietekmē plānošanas speciālistu esamību vai neesamību pašvaldībā, un viņu profesionalitāti, un ieinteresētību. Sadaļā ir apskatīti arī teritorijas plānojumi, kam ir būtiska ietekme uz teritorijas attīstību un būvniecības iecerēm vietējā līmenī un kuru izstrādē un piemērošanā speciālistu profesionalitāte ir ļoti būtiska.	Priekšlikums uzturēts Paskaidrojums iepriekšējam priekšlikumam.	

	izglītotu speciālistu kopumu. Tomēr vairākās pašvaldībās nav teritorijas attīstības plānošanas speciālista, kam tie būtu pamata pienākumi (sk. 6. attēlu). Tāpat pašvaldību teritorijas attīstības dokumentu izstrādē visbiežāk tiek izmantots ārpalpojums, kas ne vienmēr nodrošina pilnvērtīgu saikni ar iedzīvotājiem attīstības plānošanas jautājumos.				
22.	3. Esošās situācijas raksturojums. Izglītība. Gādāt par iedzīvotāju izglītību ir viena no pašvaldību autonomajām funkcijām, turklāt tā finanšu ziņā ir visapjomīgākā. No 2014. līdz 2018. gadam pašvaldību izdevumi izglītības jomai bijuši ap 40% no kopējiem pašvaldības budžeta izdevumiem.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Jāņem gan vērā, ka izdevumi uz vienu izglītojamo ir saistīti ar atšķirīgām vajadzībām dažādās teritorijās un nav uzskatāma par trūkumu. <i>Pamatojums:</i> Bez papildinājuma iespējama neadekvāta datu interpretācija.	Nav ņemts vērā Atšķirības ir vērojamas arī samērā homogēnās pašvaldību grupās. Piemēram, pašvaldību ar iedzīvotāju skaitu līdz 4000 grupā 2017. gadā izdevumi uz vienu izglītojamo bijuši no 1105,2 līdz 2995,4 EUR. Pašvaldību ar iedzīvotāju skaitu no 4001 līdz 10 000 grupā – no 949,7 līdz 3137,9 EUR/izglītojamo.	Priekšlikums uzturēts Izglītības izdevumu uz vienu iedzīvotāju atšķirības ir maz saistītas ar pašu izglītojamo skaitu. Svarīgs ir telpu tehniskais stāvoklis, ēdināšanas izdevumi, transporta izdevumi un tml.	

	Savukārt vērtējot budžeta izdevumus uz vienu izglītojamo, 2017. gadā starp pašvaldībām ir vērojama liela atšķirība – starpība starp lielākajiem un mazākajiem izdevumiem ir pat trīs reizes (sk. 7. attēlu).				
23.	3. Esošās situācijas raksturojums. Pašvaldību sadarbība autonomo funkciju izpildē. Pašvaldību funkcionālās sadarbības iespēja tika vairāk veidota pārejas periodam, kad tika uzsākta pašvaldību juridiskā reforma – proti, funkcionālā pārdale starp rajonu un vietējām pašvaldībām. Šodienas situācijā vērtējams, vai racionālāk nebūtu noteikt tādas administratīvās teritorijas, kurās pašvaldības patstāvīgi spētu izpildīt tām	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. 1) Papildināt aiz virsraksta: Kopš 1998. gada līdz pat 2009. gadam pašvaldību sadarbība tika apkarota, lai veicinātu brīvprātīgu apvienošanos. Tas bija pretrunā ar Latvijas pievienošanos Hartas 10. pantam. 2) Svīrot pēdējos divus teikumus. <i>Pamatojums:</i> Sadarbības apkarošana ir antikonstitucionāla, tāpēc šādi priekšlikumi jāizslēdz.	Nav ņemts vērā Valsts pārvaldes iekārtas likums neparedz citai publiskai personai nodot publiskas personas funkcijas, kas ir publiskās personas jēgpilns darbības pamats. Izvērtējams, vai likumā “Par pašvaldībām” noteiktās tiesības - pašvaldībai funkcijas nodot izpildē citai pašvaldībai nerada savstarpējas pretrunas starp minētiem likumiem, ņemot vērā, ka šī norma sākotnēji tika iekļauta likumā “Par pašvaldībām” 1994. gadā, savukārt Valsts pārvaldes iekārtas likums stājās spēkā 2003. gadā. Tas neattiektos uz īpaši likumos atrunātiem gadījumiem par konkrētu funkciju nodošanu vai kopīgu iestāžu izveidošanu vai no	Priekšlikums uzturēts Nav pamata slēpt iepriekšējo sadarbības apkarotāju “nopelnus”. Iepriekšējo politiku pēcpārbaude ir būtisks sekmīgas demokrātijas nosacījums. Sadarbības tiesības ir būtisks pašvaldību brīvības elements (Hartas 10. pants)	

	likumos noteiktos uzdevumus, tādejādi arī iedzīvotājiem radot pārlicību par savas pašvaldības darbotiespēju. Nākotnē pašvaldību funkciju nodošana izpildei citām pašvaldībām būtu pieļaujama tikai likumā noteiktos īpašos gadījumos. Šāda pieeja neattiektos uz situācijām, kad pašvaldības racionālu apsvērumu dēļ izveidotu kopīgas iestādes likumā "Par pašvaldībām" noteiktajā kārtībā.		autonomām funkcijām izrietošu pārvaldes uzdevumu deleģēšanu, kā jau to nosaka likums "Par pašvaldībām".		
24.	3. Esošās situācijas raksturojums. VARAM 2018. gadā ir apkopojusi informāciju no pašvaldībām par faktisko situāciju pašvaldību sadarbībā. Ņemot vērā iepriekšminēto, secināms, ka situācija pašvaldību sadarbībā ir šāda:	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Pašvaldību sadarbība arī pēc reformas būs viens no produktivitātes un kvalitātes faktoriem. <i>Pamatojums:</i> Nepieciešams, lai nebūtu nelegitīma interpretācija.	Nav ņemts vērā Vispārējā kārtībā var pilnībā piekrist LPS apgalvojumam, taču šajā sadaļā ir ietverts primāri cits konteksts – funkciju nodošana izpildei citām pašvaldībām.	Priekšlikums uzturēts Funkcijas izpilde sastāv no politikas, vietējās likumdošanas, administrēšanas, pakalpojuma sniegšanas, resursu apsaimniekošanas, veicināšanas, šo darbību atbalsta aktivitātēm.	

	2) funkcijas deleģēšana citai pašvaldībai – 55 gadījumi (sk. 4. pielikumu); 4) kopīgi izveidotas 11 iestādes (sk. 5. pielikumu); 6) kopīgi izveidotas 33 kapitālsabiedrības (sk. 6.pielikumu).			Atbildību par funkciju nekad nenodod, katrs atsevišķu elementu izpildītājs darbojas atbildīgās pašvaldības vārdā.	
25.	3. Esošās situācijas raksturojums. Pašvaldību administratīvie izdevumi. Veicot aprēķinus par pašvaldību administratīvajiem izdevumiem laika periodā no 2014. līdz 2017. gadam (sk. 7. un 8. pielikumu)², VARAM ir secinājusi, ka vērojamas ievērojamas atšķirības gan rēķinot uz iedzīvotāju skaitu (9. attēls), gan procentuāli	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt aiz virsraksta: Lielāki vai mazāki administratīvie izdevumi raksturo specializācijas pakāpi – cik lielā mērā pašvaldību funkcijas veic speciālisti (mazi administratīvie izdevumi) vai ģenerālisti (lielāki administratīvie izdevumi). Daudzos gadījumos specializācija veicina kvalitāti, kaut arī palielina kopējās izmaksas. <i>Pamatojums:</i> Papildinājums nepieciešams adekvātai tālākā teksta interpretācijai.	Nav ņemts vērā. Lielākās pašvaldībās, piemēram, lielajās pilsētās un lielajos novados, kur pašvaldības administrācijā lielākoties ir speciālisti, administratīvo izdevumu īpatsvars budžetā ir salīdzinoši mazāks. ATR mērķis ir uzlabot pakalpojumu kvalitāti, lai tā ir salīdzināma visiem valsts iedzīvotājiem.	Priekšlikums uzturēts LPS rīcībā nav neviena fakta par nesalīdzināmu pašvaldību pakalpojumu kvalitāti. Speciālistu dominance bija raksturīga 19.gadsimta otrajai pusei un 20.gadsimtam. 21. gadsimtā pieaug ģenerālistu loma, līdz ar produktivitātes pieaugumu. Šaura	

² Pašvaldību administratīvie izdevumi aprēķināti no pašvaldību kopējiem izdevumiem (pamatbudžetā un speciālā budžetā) vispārējiem vadības dienestiem (kods 01.000) atņemot procentmaksājumus (kods 4000) un iemaksas Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā (kods 7260). Izdevumu klasifikatori izmantoti atbilstoši 2005.gada 13.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.934 *Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši funkcionālajām kategorijām.*

	pret budžeta izdevumiem.			specializācija kļūst par trūkumu.	
26.	3. Esošās situācijas raksturojums. Vērtējot pašvaldības pēc administratīvajiem izdevumiem, ir identificējama likumsakarība (sk. 10. attēlu) – pašvaldībās ar augstākiem administratīvajiem izdevumiem ir arī mazākas darba iespējas un daudz lielāks prognozētais iedzīvotāju skaita samazinājums līdz 2030. gadam. Līdz ar to šajās pašvaldībās ir lielāka iespēja, ka administratīvie izdevumi uz vienu iedzīvotāju turpinās pieaugt, un tām ir arī daudz mazākas iespējas pašām nopelnīt papildu ieņēmumus.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Izslēgt rindkopu un 10.attēlu. <i>Pamatojums:</i> Šai rindkopai nav pamatojuma, jo cēloņsakarību neraksturo aritmētiskais vidējais.	Nav ņemts vērā Lai arī vienmēr ir izņēmumi, lielākajā daļā pašvaldību likumsakarība veidojas – pašvaldībās, kur ir mazāka ekonomiskā aktivitāte un paredzams lielākais iedzīvotāju skaita sarukums, administratīvie izdevumi uz vienu iedzīvotāju ir lielāki.	Priekšlikums uzturēts CSP dati to ministrijas pieņemumu neapstiprina	
27.	3. Esošās situācijas raksturojums. Pašvaldību finanšu izlīdzināšana. Ņemot	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt:	Nav ņemts vērā Ziņojuma būtība ir sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais	Priekšlikums uzturēts Tas nav iemesls lasītāju maldināšanai, ka	

	vērā pašvaldību teritoriju lielās sociālekonomiskās atšķirības, kas veidojušās reģionālo ekonomisko atšķirību dēļ, pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēma ir nepieciešama. 2018. gadā 45 pašvaldībām dotācija no pašvaldību izlīdzināšanas fonda bija vairāk nekā 15% no to kopbudžeta (lielākais īpatsvars bija 31%). Kopš jaunā Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likuma pieņemšanas laika periodā no 2016. līdz 2018. gadam iemaksas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā ir veikušas vairākas Pierīgas novadu pašvaldības, kā arī Rīgas, Ventspils un Jūrmalas pilsētas pašvaldības (sk. 2. tabulu).	Pašvaldību ienākumu nevienlīdzību īpaši sekmēja nodokļu reforma, tai skaitā progresivitātes palielināšana IIN. Progresivitāte kalpo valsts funkcijas veikšanai – samazināt ieņēmumu nevienlīdzību ar visā valstī vienādu līdzekli, tāpēc būtu attiecināma uz darbaspēka nodokļa valsts daļu. Speciālajai dotācijai nākamajos gados krasi jāpieaug, taču šis pieaugums neraksturo pašvaldību vājumu bet valsts politikas nepilnību. Papildināt: 2 tabulas datus ar iemaksām uz vienu iedzīvotāju. <i>Pamatojums:</i> Jāparāda patieso iemeslu finanšu izlīdzināšanas problēmai. Jānovērš nepareizs priekšstats, ka lielākās pašvaldības iegulda vairāk. Otrā un trešā lielākās pašvaldības ir starp lielākajiem saņēmējiem.	administratīvi teritoriālā iedalījuma modelis, pārējā informācija ir pakārtota un dot tikai ievirzi par pašvaldību darbību. Līdz ar to augsta detalizācijas pakāpe un izvērtējums nav šī ziņojuma mērķis.	lielākas pašvaldības ir finansiāli veiksmīgākas. Iedzīvotāju skaits nepieder pie nozīmīgākajiem faktoriem, kas raksturo pašvaldības finansiālo pašpietiekamību.	
28.	4. Kā teritoriālā reforma varētu	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums.	Nav ņemts vērā	Priekšlikums uzturēts	

	nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? Attīstības centrs, ar ko Pierīgas pašvaldībām ir ciešākās ekonomiskās un funkcionālās saiknes, ir Rīgas pilsēta. Rīgā un tai pieguļošajās teritorijās koncentrējas vairāk nekā 40% Latvijas iedzīvotāju, līdz ar to Rīgā un Pierīgā administratīvo teritoriju veidošanā būtu jāizmanto cita pieeja. Šī būtu atkāpe, kas teritoriālās reformas kontekstā iecerēta Pierīgai – proti, tās ietvarā pašvaldības veidojamas, neiekļaujot tajās reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centru.	Svītrot pēdējo teikumu (ja tiks izslēgts kritērijs par attīstības centru novadā). <i>Pamatojums:</i> Teritorijas bez attīstības centriem (policentrismis monocentrisma vietā) ir lietderīgas arī citur Latvijā.	Rīgas – Pierīgas jautājums ir ietverams detalizētāki sagatavojot konceptuālo ziņojumu par administratīvi teritoriālo iedalījumu.	Rīgas – Pierīgas jautājums nav skatāms ārpus pārējās pašvaldību sistēmas	
29.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? Lai racionālāk izmantotu finanšu līdzekļus un piedāvātu	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Svītrot pirmo teikumu. <i>Pamatojums:</i> Apvienošana apvienošanas pēc nav atbalstāma.	Nav ņemts vērā Apvienošana nav apvienošanas pēc! Apvienošana nostiprinās pašvaldību kapacitāti, radīs iespējas veidot efektīvāku pārvaldi, ņemot vērā	Priekšlikums uzturēts Nav zināmi fakti par ministrijas viedokļa pamatotību	

	daudzveidīgāku pakalpojuma klāstu iedzīvotājiem, pašreizējās teritoriālās reformas kontekstā Pierīgā vairāki novadi būtu apvienojami. OECD 2014. gada darba dokumentā “Metropoļu pārvaldības apsekojums” ir secināts, ka trīs būtiskākās jomas, kurās pārvaldība tiek organizēta metropoles areāla vai pilsētreģiona līmenī, ir reģionālā attīstība, satiksme un telpiskā plānošana.		pašvaldībām noteikto funkciju apjomu un labāku pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem.		
30.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? Pašreiz sadarbība starp Rīgu un Pierīgas pašvaldībām iepriekšminētajās būtiskajās jomās ir vāja un fragmentēta gan no teritoriālā, gan nozaru viedokļa, un ir secināts, ka	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Ideāls risinājums būtu tieši vēlētas reģionālās pašvaldības izveidošana ap Rīgu. <i>Pamatojums:</i> OECD ieteiktās funkcijas ir ar reģionālu mērogu.	Nav ņemts vērā Jautājums apspriežams, izstrādājot MK valsts reģionālā administratīvi teritoriālā iedalījuma (apriņķu) izveidošanas pamatojumu vai/un konceptuālo ziņojumu par administratīvi teritoriālo iedalījumu.	Priekšlikums uzturēts Papildinājums tieši izriet no VARAM piedāvātā teksta	

	sekmīgākai jautājumu koordinēšanai un Rīgas un Pierīgas attīstībai ir nepieciešama arī valsts līmeņa institūciju iesaiste.				
31.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? <u>Civilā aizsardzība.</u> Kopīgai valsts institūciju sadarbībai valstī ir noteiktas 36 civilās aizsardzības komisiju pašvaldību sadarbības teritorijas. Civilās aizsardzības jomā ir izvērtējams jautājums, vai pašvaldībām būtu jānosaka pienākums izveidot arī noteiktas civilās aizsardzības struktūras un uzturēt noteiktas materiālās rezerves, ņemot vērā teritorijas apdraudējuma riskus. Tas ļautu operatīvi nodrošināt palīdzību iedzīvotājiem ārkārtas situācijās, tādēļ ka	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Šai jomai raksturīga pārmērīga sadrumstalotība. Šī ir tipiska reģionālo pašvaldību funkcija.	Nav ņemts vērā Šādam apgalvojumam nav seguma, tieši otrādi, citu valstu praksē un arī Latvijā nozīmīga loma civilā aizsardzībā ir atvēlēta tieši vietējai pašvaldībai, jo tā atrodas tuvāk iedzīvotājiem, pārzina vietējo situāciju, spēj ātri reaģēt. Atsevišķs jautājums ir resursi šīs funkcijas izpildei pašvaldībās un lēmumu pieņemšana. Jāņem vērā, ka pašlaik valsts civilās aizsardzības sistēma tiek pilnveidota. Uzskatāms, ka funkcijas optimāla izpilde ir tieši rajona mērogos, un civilās aizsardzības nodrošināšanas funkcija rajonu pašvaldībām bija līdz 1998. gadam, pēc tam šī funkcija rajonu pašvaldībām tika sašaurināta. Atsevišķās ES valstīs VUGD un to skaitā civilās aizsardzības funkciju izpilda tieši vietējās pašvaldības.	Priekšlikums uzturēts Atkarībā no nelaimes mēroga, reģionāla mēroga koncentrācija var būtiski palīdzēt.	

	saskaņā ar Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldības likumā noteikto pašvaldībām ir jānodrošina iedzīvotāju evakuāciju no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām, jānodrošina pagaidu izmitināšana, ēdināšana un sociālā aprūpe, kā arī jāveic citi pienākumi.		Koordinējoša vai vadoša loma var būt arī kādai valsts reģionālai institūcijai.		
32.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? <i>Atskurbtuves</i>, Ministru kabineta 2014. gada 16. decembra sēdē tika izskatīts informatīvais ziņojums „Par atskurbšanas telpu tiesisko statusu un pašvaldību labās prakses iniciatīvām atskurbšanas telpu nodrošināšanā”. Minētajā ziņojumā tika norādīts, ka: <i>attiecībā par pašvaldību iesaisti</i>	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Izslēgt. <i>Pamatojums:</i> Kamēr nav lēmuma par ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu decentralizāciju, atskurbtuvēm jāpaliek par valsts funkciju, kuru līdz ar finansēm drīkst deleģēt, taču atbildību un politikas veidošanu jā saglabā valstij.	Nav ņemts vērā Atskurbtuvju jautājums ir iezīmēts kā nākotnē izvērtējams! Atskurbtuvju tīkla optimālais izvietojums ir 30 lielākajās pilsētās, funkcijas izpildes nosacījumi tālākā gaitā ir apspriežami.	Priekšlikums uzturēts Funkcionālā atbildība ir svarīgāka, nekā izvietojums. Veselības finanšu centralizācija noveda pie valsts atbildības par atskurbtuvēm. Tiem, kas īsteno centralizāciju (šai gadījumā – 1997.gada veselības organizācijas reforma) politiski jāatbild par reformu sekām.	

atskurbtuvju darbības izpildē un šīs funkcijas nodošanu pašvaldību autonomajā kompetencē VARAM uzskata, ka šādi jautājumu varētu risināt tikai tad, ja pašvaldības mērogs būtu atbilstošs optimāla atskurbtuvju tīkla izveidei, un pašvaldības veidotos ap 30 lielākajām pilsētām.³ Valsts kontrole 2018. gada 22. februāra revīzijas kopsavilkuma ziņojumā “Kā pašvaldībās tiek nodrošināta sabiedriskā kārtība” iesaka VARAM sadarbībā ar Veselības ministriju, Iekšlietu ministriju, Tieslietu ministriju, Finanšu ministriju un Latvijas Pašvaldību savienību izstrādāt atskurbināšanas pakalpojuma				

³ Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40283364&mode=mk&date=2014-12-16>

	normatīvo regulējumu, nosakot tā sastāvu un par pakalpojuma sniegšanu atbildīgās institūcijas, lai sakārtotu atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanu un pārtrauktu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem.”⁴				
33.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? <i>Sabiedriskais transports.</i> Lielākā aktivitāte un pieprasījums pēc sabiedriskā transporta pakalpojumiem ir nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centros un ap tiem. Sabiedriskā transporta organizēšana uz	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Sabiedriskā transporta organizēšanas funkcijas būtu optimāli noteikt reģionālo pašvaldību pārziņā. <i>Pamatojums:</i> Pat lielu novadu izveidošana nenodrošinās racionālu maršruta tīklu veidošanu.	Nav ņemts vērā VARAM ieskatā sabiedriskais transports vietējā līmenī (vietējos maršrutos) ap nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centriem, organizējams attiecīgajai vietējai pašvaldībai. Izņemot varbūt, Rīgu un Pierīgu, kur to var organizēt, piemēram, kopīga iestāde. Savukārt starppilsētu autobusi un dzelzceļa transports – valstī centralizēti.	Priekšlikums uzturēts Minētais izņēmums pierāda, ka ministrijai nav taisnība.	

⁴ “Kā pašvaldībās tiek nodrošināta sabiedriskā kārtība”, Valsts Kontroles Piektā revīzijas departamenta 22.02.2018. lēmums, Revīzijas kopsavilkuma ziņojums (sk. ziņojuma 53. lpp), pieejams tiešsaistē: http://www.lrvk.gov.lv/uploads/reviziju-zinojumi/2016/2.4.1-47_2016/Rev%C4%ABzijas%20kopsavilkuma%20zi%C5%86ojums_publicots.pdf

	attīstības centru nākotnē būtu jānodrošina pašvaldības teritorijas ietvarā, tai skaitā nodrošinot skolēnu pārvadājumu savstarpēju integrāciju (atsevišķi skatot šo jautājumu Rīgā – Pierīgā). Sabiedriskā transporta tīkla operatīvu izmaiņu ieviešanas iespējas būtu jāpakārto uzņēmējdarbības attīstībai, nozīmīgu uzņēmumu atrašanās vietas iekļaujot sabiedriskā transporta tīklā un šajās vietās izveidojot pieturvietas vai galapunktus. Ņemot vērā iepriekšminēto, varētu izvērtēt iespējas noteikt pašvaldībai šādus uzdevumus: ...				
34.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? <i>Autoceļi.</i> Valsts pārziņā atrodas samērā	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Lai palielinātu pašvaldību atbildību par ceļiem, ir jāsamazina valsts finansēšanas proporciju publiskā	Nav ņemts vērā Šajā ziņojumā nav paredzēts apspriest detalizēti katras nozares problemātiku un izvērtēt iespējamos risinājumus.	Priekšlikums uzturēts Turpinājums iepriekšējam priekšlikumam.	

liels maz noslogotu autoceļu tīkls. Atbilstoši subsidiaritātes principam, lēmumi par to uzturēšanu un pārvaldīšanu ir jāpieņem iespējami tuvāk ceļu lietotājiem, tas ir, pašvaldību līmenī. Šī uzdevuma izpildi veicina arī piemēri par vairāku valsts autoceļu posmu nodošanu pašvaldībām. Valsts vietējo autoceļu nodošana pašvaldībām papildinātu pašvaldību kompetencē jau esošo pašvaldību ceļu uzturēšanas funkciju. Jāatzīmē, ka daudzi valsts vietējie autoceļi ir ļoti neapmierinošā stāvoklī. Tāpēc vienlaikus ar minēto autoceļu uzturēšanas funkcijas nodošanu ir jāatrisina jautājums par attiecīgā finansējuma nodrošināšanu minēto ceļu uzturēšanai un	kopbudžeta ieņēmumos. Pašvaldībai jānodod daļu no akcīzes nodokļa par naftas produktiem. <i>Pamatojums:</i> Nepieciešams norādīt, ka pašreizējā pašvaldību finansēšanas sistēma nav domāta pašvaldības ceļu un ielu finansēšanai. Tā ir valdības kļūda, kura pastāv no 90-iem gadiem.	Viennozīmīgi VARAM atbalsta pozīciju, ka nododot pašvaldībām autoceļus, tām līdzīgi jānodod finansējums, tas arī izriet no likuma "Par pašvaldībām".	Jautājumu par ceļu finansējumu nevar skatīt atsevišķi no reformas. Bez ceļiem racionāla pozitīva attieksme pret reformu nav iespējama	

rekonstrukcijai. 2013. gadā Saeimai iesniegtajā atzinumā par valsts tiešās pārvaldes funkciju decentralizācijas iespējām attiecībā uz vietējām pašvaldībām tika konstatēts, ka: <i>daudzas aptaujātās pašvaldības ir norādījušas, ka pašvaldība konkrētajā teritorijā labāk izprot ceļu un sabiedriskā transporta stratēģisko attīstību, tai pieejama elastīgāka investīciju politika, tā var iespējami ātrāk īstenot projektus, kā arī tai ir pieejams daudzveidīgāks finanšu instrumentu loks. Pašvaldībām ir jānodrošina regulāri skolēnu pārvadājumi, taču šo pārvadājumu veikšana ziemā ir apgrūtināta vai pat neiespējama, ja pašvaldību teritorijā esošie ceļi nav savlaicīgi attīrīti.</i>				

	<i>Pašvaldību autoceļu ziemas uzturēšanas darbi tiek veikti salīdzinoši operatīvāk nekā valsts reģionālo un vietējo autoceļu uzturēšanas darbi.⁵</i>				
35.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? 2017. gadā pētījumā “Optimālā vispārējās izglītības iestāžu tīkla modeļa izveide Latvijā” secināts: <i>lai depopulācijas apstākļos nodrošinātu iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu sasniedzamību jebkurā Latvijas nostūrī, valstij jāuztur spēcīgu reģionālo attīstības centru tīkls, pat tad, ja to mazākā daļa ir ekonomiski pašpietiekama. [...] No 98% iedzīvotāju dzīvesvietām to iespējams paveikt par</i>	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: 40 minūtes attiecas uz individuālo autotransportu. Regulāra sabiedriskā transporta nodrošināšana radītu pārmērīgu finanšu slogu. <i>Pamatojums:</i> Skolu tīkla “optimizācija” samazina ministrijas izdevumus, var palielināt pašvaldības izdevumus un vienmēr palielina mājsaimniecības izdevumus. Tas jāpiemin.	Nav ņemts vērā Ziņojumā jau norādīts, ka sasniedzamība ir ar vieglo automašīnu.	Priekšlikums uzturēts Sabiedriskā transporta problēma ir būtiska, apspriežot reformas lietderību cilvēkam. Tāpēc jāuzraksta tā, lai iedzīvotāji saprastu – bez individuālā transporta līdz pakalpojumam nenokļūt!	

⁵Pieejams: http://ilgtspejigaattistiba.saeima.lv/attachments/article/702/MK%20atzinums%20par%20funkciju%20dec.iesp%C4%93j%C4%81m_.pdf

	40 minūtēm īsākā laika posmā, un tikai 0,2% valsts iedzīvotāju dzīvo tādās vietās, kur nokļūšanai tuvākajā centrā nepieciešamais laiks pārsniedz stundu.”⁶ 12. attēlā sk. minētajā pētījumā iekļauto karti, kurā attēlota 29 centru sasniedzamība (minūtēs) ar vieglo automašīnu normālos braukšanas apstākļos.⁷				
36.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? <i>Būvvaldes.</i> Teritoriālā reforma radīs priekšnoteikumus pašvaldību būvvalžu kapacitātes nostiprināšanai. Daudzām pašvaldībām trūkst finanšu un cilvēku resursu, lai nodrošinātu profesionālu būvvalžu darbību, turklāt	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Sadarbība būvvalžu jomā ir sevi apliecinājusi, nākotnē iespējams būvvaldes veidot arī kopēju iestāžu formā. <i>Pamatojums:</i> Precizējums, lai neradītu maldīgu priekšstatu par sadarbību.	Nav ņemts vērā Mēs piedāvājam veidot funkcijām optimālu pašvaldību sistēmu, kur katras pašvaldības iedzīvotāji varētu saņemt pakalpojumus savas pašvaldības teritorijā.	Priekšlikums uzturēts Cīņa pret sadarbību ir antikonstitucionāla	

⁶ Izglītības ministrijas pasūtītais pētījums “Optimālā vispārējās izglītības iestāžu tīkla modeļa izveide Latvijā”, Izpildītājs: SIA "Karšu izdevniecība Jāņa sēta" 2017.gada 29.septembris, 49.lpp

⁷ Turpat.

	būvniecības jomas normatīvais regulējums ir sarežģīts.				
37.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? <i>Sociālie dienesti.</i> Arī sociālo pakalpojumu jomā pašvaldību apvienošanās gadījumā ir iespējams pilnvērtīgāk nodrošināt sociālos pakalpojumus iedzīvotājiem, jo sociālā sistēma ietver dažādu speciālistu iesaisti. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu, lai nodrošinātu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu un pakalpojumu administrēšanu, katra pašvaldība izveido pašvaldības iestādi – sociālo dienestu. Likums nosaka arī to, ka, lai nodrošinātu	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Mūsdienās pakāpeniski jāatsakās no pārmērīga sociālā darba regulējuma, vairāk jābalstās uz ģenerālistiem, lai vairāk varētu pievērsties iedzīvotāju vajadzībām. <i>Pamatojums:</i> Nepieciešams parādīt virzību uz speciālistu lomas mazināšanu.	Nav ņemts vērā Šajā ziņojumā nav paredzēts apspriest detalizēti katras nozares problemātiku un izvērtēt iespējamās risinājumus. Jautājums pārrunājams vēlākā laika posmā vai pēc teritoriālā modeļa apstiprināšanas Saeimā.	Priekšlikums uzturēts Šai ziņojumā lasītāji tiek maldināti par speciālistu ietekmes vēlamību.	

iedzīvotāju vajadzību profesionālu izvērtēšanu un kvalitatīvu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu, katrā pašvaldībā jābūt vismaz vienam sociālā darba speciālistam uz katriem tūkstoš iedzīvotājiem. Sociālā darba speciālists ir persona, kurai ir likumā noteiktā izglītība un kura veic sociālā darbinieka, karitatīvā sociālā darbinieka, sociālā aprūpētāja, sociālā rehabilitētāja vai sociālās palīdzības organizatora profesionālos pienākumus. Vienlaikus normatīvie akti⁸ nosaka, ka sociālais dienests nodrošina Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteikto				

⁸ Ministru kabineta 2017.gada 13.jūnija noteikumi Nr.338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem"

	sociālā darba speciālistu skaitu atbilstoši specializācijai, ņemot vērā administratīvajā teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju vajadzību specifiku. Ja pašvaldības teritorijā iedzīvotāju skaits pārsniedz 3000, sociālajā dienestā ar klientiem strādā ne mazāk kā trīs sociālā darba speciālisti – sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm un bērniem, sociālais darbinieks darbam ar pilngadīgām personām un sociālās palīdzības organizators.				
38.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? <i>Bibliotēkas.</i> Esošajā situācijā galvenās bibliotēkas statuss ir noteikts bibliotēkām, kas atrodas 29 lielākajās pilsētās. Tāpat pašlaik ir nodrošināta vienotā	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Tas liecina par reģionālo pašvaldību izveidošanas lietderību. <i>Pamatojums:</i> Secinājums no teksta.	Nav ņemts vērā Bibliotēku darbības funkcija nav reģionāla rakstura, proti, šāda funkcija nebūtu dalāma pa varas līmeņiem!	Priekšlikums uzturēts Funkcija jau ir dalīta pa varas mērogiem, piemēram, ir nacionālā bibliotēka.	

datu pārraides tīkla pieslēgumu kvalitatīva darbība 812 pašvaldību publiskajās bibliotēkās, to filiālēs un ārējos izsniegšanas punktos.⁹ Ņemot vērā, ka iedzīvotājiem tiek nodrošināta ar vien lielāka iespēja virtuāli piekļūt bibliotēku resursiem un notiekošo informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pielietojuma attīstību, var prognozēt bibliotēku virtuālo apmeklējumu skaita ikgadēju pieaugumu.¹⁰ Reģionālās nozīmes bibliotēku lomas stiprināšana, pārskatot līdzšinējo 812 bibliotēku izvietojumu, ļautu optimizēt administratīvo funkciju un izmaksas, nepasliktinot iedzīvotāju piekļuvi				

⁹ Kultūras informācijas sistēmu centrs. Gada publiskais pārskats 2017, 23. lpp. Rīga, 2018. Pieejams: <http://www.kis.gov.lv/agentura/dokumenti/>

¹⁰ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Publiskais gada pārskats 2017,33. lpp. Pieejams: http://www.varam.gov.lv/lat/publ/pub_parsk/ministr_parsk/

	bibliotēku krājumiem un internetam.				
39.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? <i>Pašvaldību savstarpējie norēķini izglītības jomā.</i> VARAM 2018. gadā tika apkopojusi informāciju par pašvaldību veiktajiem savstarpējiem norēķiniem par izglītojamajiem. 2017./2018. mācību gadā pašvaldībās tika veikti 33 317 savstarpējie norēķini par izglītojamajiem, kas dodas mācīties uz citas pašvaldībās mācību iestādi. Izveidojot 35 pašvaldības, šo savstarpējo norēķinu skaits būtu par aptuveni 39% mazāks.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Jāņem vērā, ka, izveidojot lielākus novadus, konkurence starp izglītības iestādēm tikai palielināsies, jo katra ģimene patstāvīgi optimizēs, uz kuru skolu sūtīt bērnu. <i>Pamatojums:</i> Nepieciešams norādīt uz riskiem.	Nav ņemts vērā Šajā sadaļā ir runāts tikai par savstarpējiem norēķiniem. Konkurence starp izglītības iestādēm ir pastāvējusi vienmēr, taču šī pakalpojuma pieejamība iedzīvotājiem būs ērtāka vienotā teritoriālā ietvarā, to arī parāda reālā situācija un aprēķini, kā izglītojamie saņem pakalpojumus citu pašvaldību pamatā tuvākajās teritorijās.	Priekšlikums uzturēts Nav jāmaldina lasītāju, ka skolnieks tiks piesaistīts administratīvajai teritorijai. Latvijā tiek stimulēta skolnieku mobilitāte un skolu sacensība par skolnieku. Ja tiek plānotas pārmaiņas, tad to skaidri jāpasaka.	
40.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību?	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt vārdu “valsts” ar vārdu “publisko”.	Nav ņemts vērā Eiropas vietējo pašvaldību hartas panti ir atbilstoši latviešu valodai, kādā tā ir ratificēta	Priekšlikums uzturēts Hartā nepārprotami norādīts, ka izmantojami tikai angļu	

<u>Novadu pilsētu un pagastu pārvaldīšana – sabiedrības līdzdalības nodrošināšana.</u> Efektīvai turpmākai pašvaldību sistēmas darbībai, nostiprinot pašvaldību autonomiju un kapacitāti, vienlaikus būtu jārada papildu mehānismus novadu pilsētu un novada pagastu pašpārvaldes darbībai, iesaistot tajā attiecīgo teritoriju iedzīvotājus. Eiropas vietējo pašvaldību hartas (turpmāk – Harta) 3. pants nosaka: <i>(1) Vietējā pašvaldība nozīmē vietējās varas tiesības un spēju likumā noteiktajās robežās regulēt un vadīt nozīmīgu valsts lietu daļu uz savu atbildību un vietējo iedzīvotāju interesēs.</i>	<i>Pamatojums:</i> Jāizmanto spēkā esošais teksts, nevis latviskais tulkojums.	Saeimā. Terminoloģija tiek lietota arī atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likumam un Satversmei (58. pants).	un franču teksti. Saeimā 1996.gadā bija pieejams arī angļu teksts. Valodas nemācēšana likumdevēju neatbrīvo no atbildības. Satversmes 58.pantam ar šo nav nekāda sakara. Levita koncepcijā, kas tika izmantota Valsts pārvaldes iekārtas likuma teksta veidošanai, nepārprotami norādīts, ka precīzāk būtu lietot terminu “publiskā pārvalde”, tikai nezināšana vai tradīcija ļaauj lietot “valsts” termina “publiskais” vietā. Taču aizstāšana nav attaisnojusies, jaunākajos likumos vārdu “publiskais” lieto arvien biežāk.	

				Skatīt arī Satversmes tiesas praksi piemērojot Hartu.	
41.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? Efektīvai pašvaldības lēmējvaras darbības nodrošināšanai, veicot teritoriālo reformu, būtu nepieciešams pārskatīt pašvaldībās ievēlējamo deputātu skaitu, izvirzot divus pamatkritērijus: 2) radīt iespēju veidot efektīvāku pašvaldību komiteju darbību noteiktu jautājumu risināšanā.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt ar tekstu: “nodrošināt pārstāvniecību no novada pagastiem un novada pilsētām”. <i>Pamatojums:</i> Viens no iepriekšējās reformas trūkumiem bija, ka konkrēta pagasta iedzīvotājiem nebija vismaz viena pārstāvja domē.	Nav ņemts vērā Ņemot vērā to, ka valsts teritorijā jau ir novadi, kuri izveidoti rajona mērogos, līdz šim VARAM rīcībā nav bijušas indikācijas, ka nepieciešams būtu manīt pašvaldību vēlēšanu sistēmas pamatus.	Priekšlikums uzturēts Šāda ietiepība apgrūtinās sarunas ar 119 pašvaldībām. Pēc 1866.gada reformas izveidojās pašvaldību mērogs, kas atbilst kapitālistiskajam ražošanas veidam. Kārtējais priekšlikums vairāk kā trīs reizes samazināt skaitu nenovēršami izvirza jautājumu par pārstāvniecību.	
42.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? Pašreizējā pašvaldību sistēmā ir 1614 pašvaldību deputāti. Piedāvātajā teritoriālā iedalījuma modelī deputātu skaits būtu	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizvietot ar “Izvērtēt iespēju pāriet uz jauktu vēlēšanu sistēmu: proporcionāli ievēlēti deputāti + deputāti vienmandāta apgabalos”.	Nav ņemts vērā Ņemot vērā to, ka valsts teritorijā jau ir novadi, kuri izveidoti rajona mērogos, līdz šim VARAM rīcībā nav bijušas indikācijas, ka nepieciešams būtu manīt pašvaldību vēlēšanu sistēmas pamatus.	Priekšlikums uzturēts Te ir rakstīts “izvērtēt”, kas ietvertu variantus diskusijai ar sabiedrību un ar katru teritoriālo kopienu atsevišķi.	

	par 57 % jeb 928 deputātiem mazāks, izmantojot 3. tabulā minēto algoritmu. Līdz ar to kopējais pašvaldību deputātu skaits valstī varētu būt 686 deputāti (sk. 8. pielikumu).	<i>Pamatojums:</i> Šāds risinājums tika izskatīts arī iepriekšējās reformas laikā un tam bija daudz atbalstītāju.		VARAM apgalvojums liecina, ka nav pētīta pagastu iedzīvotāju apmierinātība ar savu pārstāvniecību lielo novadu domēs	
43.	6. Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais teritoriālā iedalījuma modelis. Administratīvo teritoriju veidi. Teritoriālā iedalījuma modelī teritorijas iedalāmas divos pamatveidos:	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: 1. Reģionu pašvaldības <i>Pamatojums:</i> Lai veicinātu reģionālo attīstību un būtu pamats vairāku valsts funkciju decentralizācijai, kā arī atsevišķu vietējo pašvaldību funkciju centralizācijai jāizveido 5 reģioni: Rīgas metropole, Kurzeme, Vidzeme, Latgale, Zemgale. Izskatāms jautājums par Sēlijas reģiona izveidošanu.	Nav ņemts vērā Pašlaik nebūtu iekļaujams jautājums par reģionālo pašvaldību izveidošanu, jo Saeima sākotnēji ir uzdevusi MK tikai izvērtēt valsts reģionālā administratīvi teritoriālā iedalījuma (apriņķu) izveidošanas pamatojumu.	Priekšlikums uzturēts Reformu veikšana reversā kārtībā var maksāt daudzus miljardus papildus izdevumu. Kompleksa pieeja reformai minimizētu reformas izdevumus.	
44.	6. Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais teritoriālā iedalījuma modelis. Administratīvo teritoriju veidi. Teritoriālā iedalījuma modelī teritorijas	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Izteikt redakcijā: “2.vietējās pašvaldības: a) lielās pilsētas, b) novadi, kurus iedala: novada pilsētās, novada pagastos”.	Nav ņemts vērā Var piekrist, ka republikas pilsēta ir saglabājies no PSRS laikiem, tomēr šajā gadījumā ir rūpīgi jāizvērtē, cik lielu administratīvo slogu un praktisko ietekmi uz iedzīvotājiem šādas pārmaiņas radīs, un vai tiešām sabiedrībai tā	Priekšlikums uzturēts Lai mazinātu normatīvismu (pārregulējuma novēršana ir nepieciešamais nosacījums administratīvā sloga	

	iedalāmas divos pamatveidos: 1. republikas pilsētas - Rīga un Jūrmala;	<i>Pamatojums:</i> Republikas pilsētas pašas izvēlējās šo nosaukumu, mēs vairs neesam "PSRS republika". Visas pilsētas atrodas Latvijas Republikā, bet tās ir padotas likumiem, nevis valdībai.	ir aktualitāte. Katrā ziņā izmaiņas varētu būt saistītas ar grozījumiem kādos 70 likumos un ar grozījumiem kādos vairāk nekā 100 MK noteikumos.	samazināšanai), šos likumus vienalga jāsaīsina un jāvienkāršo. Vienlaikus ar nosaukuma maiņu varētu samazināt pārregulējumu. Īpaši MK noteikumos.	
45.	6. Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais teritoriālā iedalījuma modelis. Administratīvo teritoriju veidi. Teritoriālā iedalījuma modelī teritorijas iedalāmas divos pamatveidos: 3. novadi, kurus iedala: • novada pilsētās; • novada pagastos	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Izslēgt. <i>Pamatojums:</i> Ietverts iepriekšējā priekšlikumā.	Nav ņemts vērā Sk. iepriekšējo punktu.	Priekšlikums uzturēts	
46.	6. Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais teritoriālā iedalījuma modelis. Administratīvo centru noteikšana. Administratīvo	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizvietot ar: Administratīvo centru noteikšana. Administratīvo teritoriju administratīvos centrus (vienu vai vairākus) nosaka pašvaldības dome.	Nav ņemts vērā Saskaņā ar Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta ceturto daļu pašvaldību kompetenci var ierobežot ar likumu. Šajā gadījumā Saeimai nosakot valstī administratīvo	Priekšlikums uzturēts Saskaņā ar Hartu arī valsts deleģēto funkciju organizēšanu jāierobežo pēc iespējas mazāk, pieļaujot elastību un	

	teritoriju administratīvos centrus turpmāk nosaka Saeima. Pašvaldības varēs iesniegt pamatotu priekšlikumu mainīt administratīvā centra atrašanās vietu. Administratīvie centri ir noteikti 10.pielikumā	Svītrot: 10.pielikumu. <i>Pamatojums:</i> Administratīvo struktūru pašvaldība nosaka patstāvīgi (Harta, 7.panta pirmā daļa).	teritoriju administratīvos centrus, VARAM ieskatā tas būtu samērīgs ierobežojums, jo jautājums ir saistīts ne tikai ar pašvaldības, bet ar visas valsts pārvaldes darbību un tās attīstības politikas realizāciju iedzīvotāju interesēs, tai skaitā valsts tiešās pārvaldes sniegto pakalpojumu pieejamībā un/vai administrēšanā, veidojot noteiktu pakalpojuma grozu administratīvajos centros.	ievērojot vietējās īpatnības. Vietējie vēlētajī izvēlas deputātus, lai tie optimāli organizētu gan autonomo, gan deleģēto funkciju administrēšanu	
47.	6. Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais teritoriālā iedalījuma modelis. Administratīvo teritoriju izveides kritēriji: 2) novada teritorijā ir reģionālās vai nacionālās nozīmes attīstības centrs, izņemot Pierīgu;	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Svītrot. <i>Pamatojums:</i> Attīstību un vadību nav jāorganizē tikai caur vienu centru (monocentriskā pieeja). ES telpiskās attīstības politikā noteikta virzība uz policentrisku attīstību, vairāku centru esamība ir novadu un reģionu priekšrocība.	Nav ņemts vērā Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais teritoriālā iedalījuma modeli veido noteikts kritēriju kopums, kas veidots pamatā, ņemot vērā 2013. gada Administratīvi teritoriālās reformas izvērtējumā iekļautos secinājumus, kā arī citu pētījumus u.tml. Reģionālo un nacionālo attīstības centru izvietojums valstī iezīmē nevis monocentrisku, bet policentrisku pieeju.	Priekšlikums uzturēts Skat. iepriekšējo LPS viedokli	
48.	6. Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais teritoriālā iedalījuma modelis.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Izteikt pirmo teikuma daļu: Pierīga ir Rīgai tuvumā esošās pašvaldības Svītrot:	Nav ņemts vērā Šajā gadījumā 15 000 pastāvīgo iedzīvotāju kritērijs nozīmē zemāko robežu, kad VARAM ieskatā ir iespējams funkcijas	Priekšlikums uzturēts Abi priekšlikumi ir būtiski. Ja neierobežo skaitu, par Pierīgu var uzskatīt arī teritorijas,	

	Administratīvo teritoriju izveides kritēriji: 3) Pierīga ir Rīgai pieguļošās novada teritorijas un tajās ir ne mazāk par 15 000 pastāvīgo iedzīvotāju;	“un tajās ir ne mazāk par 15 000 pastāvīgo iedzīvotāju”. <i>Pamatojums:</i> Pierīga ir Rīgas metropoles iekšējā telpa Pierīgas pašvaldības ir raksturīgas ar iedzīvotāju skaita pieaugumu.	pašvaldībām izpildīt optimāli. Pie līdzīga funkciju apjoma, Dānijā ATR eksperti noteica daudz augstāku minimālo kritēriju, proti – 30 000 iedzīvotāju. Tomēr VARAM respektē arī iedzīvotāju blīvumu atšķirību starp Latviju un Dāniju, kā arī citus praktiskos aspektus Pierīgas pašvaldībās, proti – lielākās apdzīvotās vietas, kurās ir iespējams saņemt dažādus privātos un publiskos pakalpojumus, ceļu tīklu u.tml.	kam nav tiešas robežas ar Rīgu. Iedzīvotāju skaits nav statistisks. Vislabāk būtu no iedzīvotāju skaita kritērija atteikties vispār.	
49.	6. Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais teritoriālā iedalījuma modelis. Administratīvo teritoriju izveides kritēriji: 4) novada pašvaldība patstāvīgi nodrošina likumā noteikto autonomo funkciju izpildi, izņemot gadījumus, ja citos likumos noteikts savādāk;	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Izslēgt. <i>Pamatojums:</i> Sadarbības apkarošana ir antikonstitucionāla.	Nav ņemts vērā Valsts pārvaldes iekārtas likums neparedz citai publiskai personai nodot publiskas personas funkcijas, kas ir publiskās personas jēgpilns darbības pamats. Izvērtējams, vai likumā “Par pašvaldībām” noteiktās tiesības - pašvaldībai funkcijas nodot izpildē citai pašvaldībai nerada savstarpējas pretrunas starp minētiem likumiem, ņemot vērā, ka šī norma sākotnēji tika iekļauta likumā “Par pašvaldībām” 1994. gadā, savukārt Valsts pārvaldes iekārtas likums stājās spēkā 2003. gadā. Tas neattiektos uz īpaši likumos atrunātiem	Priekšlikums uzturēts Nevar balstīt viedokli uz nekorrektu terminu lietošanu. Funkcijas (Valsts pārvaldes iekārtas likuma izpratnē) sadarbojoties nenodod. Visos gadījumos izpildītājs darbojas atbildīgās pašvaldības vārdā.	

			gadījumiem par konkrētu funkciju nodošanu vai kopīgu iestāžu izveidošanu vai no autonomām funkcijām izrietošu pārvaldes uzdevumu deleģēšanu, kā jau to nosaka likums “Par pašvaldībām”.		
50.	6. Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais teritoriālā iedalījuma modelis. Administratīvo teritoriju izveides kritēriji: 6) novadā ir vismaz viena perspektīva vidusskola;	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Izslēgt, ja tiek atbalstīts priekšlikums par reģioniem. <i>Pamatojums:</i> Vidusskolu tīkla plānošana varētu pāriet reģionālo pašvaldību kompetencē.	Nav ņemts vērā Reformas turpinājums neparedz funkcionālo pārdali. Vidusskolu nodošana citā pārvaldes līmenī būtu vērtējama kā pretēja subsidiaritātes principam.	Priekšlikums uzturēts Tīkla plānošana nenozīmē ne iestāžu, ne ēku nodošanu. Jau tagad pamata un vidējā izglītība ir dalīta, nevis ekskluzīva funkcija. Jau tagad valsts nepamatoti iejaucas pašvaldību atbildības jautājumos.	
51.	6. Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais teritoriālā iedalījuma modelis. Administratīvo teritoriju izveides kritēriji:	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt: “ir iespējams izveidot” ar “ir”; “iestāžu tīklu” ar “iestādes”; “saimniecības tīklu” ar “saimniecība”.	Nav ņemts vērā Izvirzot sabiedriskai apspriešanai administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli, konsultācijās ar pašvaldībām ir jāvērtē iespējas šādu tīklu izveidē. Sagatavojot likumprojektu, jautājumu par	Priekšlikums uzturēts Iepriekšējās reformas pieredze liecina, ka cilvēkus apmānīja. Pirms reformas solīja infrastruktūru un sabiedrisko transportu,	

	7) novadā ir iespējams izveidot efektīvu izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu iestāžu tīklu, sabiedriskā transporta un ceļu tīklu, kā arī komunālās saimniecības tīklu;	<i>Pamatojums:</i> Lai nepasliktinātu situāciju iedzīvotājiem, nepietiek ar iespējamību kaut kad izveidot. Pirms apvienošanas vai sadalīšanas jāpārlicinās, ka vajadzīgie priekšnosacījumi jau ir radīti.	izvirzāmiem kritērijiem vai pareizāko locījumu formu var pārskatīt.	pēc reformas – novirzīja līdzekļus citiem mērķiem un par solījumiem aizmirsa. Tāpēc, ejot uz sarunām, jābūt pakalpojumu pieejamības garantijām, nevis runām par iespējām nezināmā nākotnē.	
52.	6. Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais teritoriālā iedalījuma modelis. Teritoriālā iedalījuma modelis – karte. Konsultācijām ar pašvaldībām un sabiedrību izvirzāms šāds novadu administratīvi teritoriālā iedalījuma modelis, kurš ietver novada pilsētas un novada pagastus (sk. 16. attēlu un 10., 11. pielikumus).	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Karti saskaņot ar izmainītajiem kritērijiem un iekļaut tajā reģionu teritorijas.	Nav ņemts vērā Pašlaik nebūtu iekļaujams jautājums par reģioniem, vienlaikus piedāvātais modelis “nelauž” esošo plānošanas reģionu robežas.	Priekšlikums uzturēts Uzsākt reģionālo reformu vēlāk būs daudz dārgāk, atkal tiks izveidotas vietējām funkcijām nepiemērotas teritorijas. Tiks izšķērdēta manta īpašumi.	
53.	7. Kopsavilkums un secinājumi. 1) Teritoriālai reformai 1998. gadā	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt:	Nav ņemts vērā 2009. gadā īstenotā teritoriālā un funkcionālā (rajonu) reforma	Priekšlikums uzturēts Kļūdas atkal nav jāatkārto. Papildinājums	

	uzstādītie mērķi – izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas ar vietējām pašvaldībām, kas nodrošinātu kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem – nav pilnvērtīgi sasniegti.	Iemesls reformas daļējām neveiksmēm bija solījumu neizpilde par investīcijām vietējā infrastruktūrā.	neatbilda likumā izvirzītiem reformas uzstādījumiem un lielā daļā kritērijiem. Jāņem vērā, ka valsts budžeta iespējas ir ierobežotas.	būtisks, lai sasniegtu pozitīvus, nevis negatīvus reformas rezultātus.	
54.	7. Kopsavilkums un secinājumi. 2) Teritoriālā reforma vienlaikus jāīsteno atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likumam, kas nosaka, ka valsts pārvalde jāorganizē pēc iespējas efektīvi, ievērojot subsidiaritātes principu. Tās institucionālā sistēma pastāvīgi jāpārbauda un, ja nepieciešams, jāpilnveido.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: Saskaņā ar subsidiaritātes principu daļa no valsts funkcijām un daļa no vietējo pašvaldību funkcijām nododamas reģionu pašvaldībām.	Nav ņemts vērā Saeima sākotnēji ir uzdevusi MK tikai izvērtēt valsts reģionālā administratīvi teritoriālā iedalījuma (apriņķu) izveidošanas pamatojumu. Reģionālās pašvaldības nav izveidotas ilgstošā laika periodā, un funkcionālā reforma - pārdale (rajonu) notika 2010. gadā.	Priekšlikums uzturēts Līdzšinējā sektorālā pieeja nenodrošina reģionu attīstības līdzsvarotību. Visi fakti liecina par monocentrismā tendences pastiprināšanos. Tāpēc reģionu veidošanas jautājums ir neatliekams.	
55.	7. Kopsavilkums un secinājumi. 3) Valsts teritorijā ir izveidota neviendabīga administratīvi	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Svītrot. <i>Pamatojums:</i> Šis secinājums neietver cēloņus – kritērijiem	Nav ņemts vērā Kritērijiem neatbilstošās teritorijas vienlaikus nesekmēja arī kritērijiem atbilstošu teritoriju attīstību, proti, tādejādi	Priekšlikums uzturēts Tiešām, bez 2009.gada novadu reformas depopulācijai bija arī citi cēloņi. Tomēr nav	

	teritoriālā struktūra. Šodienas situācijā likumā noteiktajiem kritērijiem neatbilst 59 administratīvās teritorijas.	atbilstošās teritorijas nav bijušas sekmīgākas.	ir negatīvi ietekmēta visas valsts pārvaldes attīstība, jo likums visām pašvaldībām ir viens, bet kapacitātes ļoti atšķirīgas.	pareizi maldināt par cēloņsakarībām.	
56.	7. Kopsavilkums un secinājumi. 4) Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā noteiktie teritoriju izveidošanas kritēriji ir jāpārvērtē, ņemot vērā faktiskos 26 rajonu reorganizācijas aspektus un novēršot pretrunas starp pilsētu un ap to esošo lauku teritorijām, tādejādi veidojot vienotu administratīvu, ekonomisku un saimniecisku vienību.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Svītrot. <i>Pamatojums:</i> Administratīvajai teritorijai nav jāsakrīt ar saimniecisku vienību, īpaši ņemot vērā globālos, nacionālos un reģionālos mērogus.	Nav ņemts vērā Ekonomiska, saimnieciska un administratīva vienība ar tajā iekļautām pilsētām un pietuvinātām lauku teritorijām ir pamats pārmaiņām pašvaldību un pārējās valsts pārvaldes sistēmas attīstībai.	Priekšlikums uzturēts Nav pierādījumu, ka šādas pārmaiņas būs pozitīvas.	
57.	7. Kopsavilkums un secinājumi. 5) Pašvaldību kapacitātes ir nepieciešams līdzsvarot, panākot, ka pašvaldības nav sašķeltas savās ambīcijās un tām būtu nodrošinātas	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Svītrot. <i>Pamatojums:</i> Latvijā nevar izveidot līdzīga mēroga teritorijas.	Nav ņemts vērā Mērķis nav veidot teritorijas vienādos mērogos, mērķis ir veidot teritorijas ap reģionālās un nacionālās nozīmes centriem, kur šie centri kopumā veido vienmērīgu izvietojumu visā valsts teritorijā.	Priekšlikums uzturēts Ziņojumā nav priekšlikumu, kā šos centrus nostiprināt. Bez papildus pasākumiem, arī pēc apvienošanas vairumu jauno teritoriju būs jāuztur. Nav	

	līdzvērtīgas iespējas attīstībai.			priekšlikumu, kā samazināt nomales efektu.	
58.	7. Kopsavilkums un secinājumi. 7) Apvienojot pašvaldības, pastāv iespēja būtiski optimizēt pašvaldību institūciju darbību, kas tiešā veidā ietekmētu gan pakalpojumu izmaksas, gan to sniegto kvalitāti, tādejādi lietderīgāk izmantot valsts un pašvaldību budžeta līdzekļus. Arī Valsts kontrole norāda VARAM uz nepieciešamību izdarīt grozījumus normatīvajos aktos, kas reglamentē pašvaldības administratīvo un teritoriālo struktūru.¹¹	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt “apvienojot” ar “apvienojot vai sadalot”. Svītrot “būtiski”. <i>Pamatojums:</i> Apvienošana nav vienīgais risinājums.	Nav ņemts vērā Jautājums par teritoriju dalīšanu ir vērtējams, ja tam būs pamats - pašvaldību un to iedzīvotāju ieinteresētība. VARAM uzskata, ka reforma tieši radīs priekšnosacījumus būtiski optimizēt pašvaldību institūciju darbību, jo tas ir viens no reformas priekšnosacījumiem.	Priekšlikums uzturēts Lietuvas pieredze parādīja, ka sadalot varēja novērst nomales efektu, pēc atdalīšanās atdzīvojās panīkumam lemtas teritorijas.	
59.	7. Kopsavilkums un secinājumi.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums.	Nav ņemts vērā	Priekšlikums uzturēts	

¹¹ „Vai novadu pašvaldības nodrošina pakalpojumus iedzīvotājiem par samērīgām izmaksām?”. Valsts kontroles 24.02.2017 revīzijas ziņojums Nr.2.4.1-48/5015 [revīzijas publicēšanas datums 14.03.2017], pieejams tiešsaistē:

<http://www.lrvk.gov.lv/revizija/vai-novadu-pasvaldibas-nodrosina-pakalpojumas-iedzivotajiem-par-samerigam-izmaksam/>

	8) Iedzīvotāju interesēs būtiski ir teritorijas attīstību plānot kopsakarībās ap reģionālās un nacionālās nozīmes centriem, ap kuriem veidojas augstāka ekonomiskā aktivitāte un pieprasījums pēc pakalpojumiem. Tas attiecas uz efektīvu izglītības, veselības aprūpes, sociālās palīdzības, ceļu un transporta, kā arī komunālās saimniecības infrastruktūras tīkla izveidi, kā arī atbilstoši uzņēmēju vēlmēm un vajadzībām attīstīt perspektīvos saimnieciskās darbības virzienus teritorijā un attiecīgi pakārtot tiem visu veidu nepieciešamo infrastruktūru.	Svītrot “reģionālās un nacionālās nozīmes”. <i>Pamatojums:</i> Papildus šiem centriem ir vērā ņemamas teritorijas, kurās pieaug iedzīvotāju labklājība, kur notiek strukturālas pārmaiņas ekonomikā.	Tieši reģionālās un nacionālās nozīmes centri ir faktiskie nozīmīgākie attīstības centri, kur iedzīvotājiem ir darbavietas un augstāks pieprasījums pēc pakalpojumiem.	Ministrijas apgalvojums neatbilst faktiem.	
60.	7. Kopsavilkums un secinājumi. 12) Teritoriālās reformas rezultātā	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Svītrot.	Nav ņemts vērā Lēmējvaras nodalīšana no izpildvaras pašvaldībās ir	Priekšlikums uzturēts Deputātu skaita samazinājums vērtējams	

	samazināsies pašvaldību deputātu kopskaits valstī. Tas nākotnē nodrošinātu augstāku konkurētspēju ievēlējamo deputātu kopumam. Lai nodrošinātu efektīvāku pašvaldības lēmējvaras darbību, deputātu skaits būtu jānosaka samērīgi iedzīvotāju skaitam pašvaldībā.		valdības deklarācijā ietverts uzdevums un, lielāks iedzīvotāju skaits pašvaldībā radīs priekšnosacījumus šāda uzstādījuma realizācijai, kā arī nodrošinās augstāku konkurētspēju ievēlējamo deputātu kopumam.	negatīvi. 1990. gada 4.maija deklarācija tika pieņemta 21.aprīļa vairāk kā 8000 pašvaldību deputātu balsojuma ietekmē, kuri uzdeva atjaunot neatkarību. Latvijā pastāvošo pašvaldību demokrātijas līmeni pozitīvi vērtē Eiropas Padome, šo līmeni nevajag samazināt	
61.	7. Kopsavilkums un secinājumi.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt: “Pēc reformas jānodrošina katra pagasta un katras novada pilsētas pārstāvniecību pašvaldības domē”	Nav ņemts vērā Ņemot vērā to, ka valsts teritorijā jau ir novadi, kuri izveidoti rajona mērogos, līdz šim VARAM rīcībā nav bijušas indikācijas, ka nepieciešams būtu manīt pašvaldību vēlēšanu sistēmas pamatus.	Priekšlikums uzturēts Tikai piederības sajūta var būt leģitīms pamats iedzīvotāju līdzdalībai pašvaldībā	
62.	7. Kopsavilkums un secinājumi. 13) Rīgā un Pierīgā būtu nepieciešams kopīgi plānot un organizēt tādas jomas kā satiksme, reģionālā	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizvietot: “Rīgas metropoles reģions varētu kļūt par pilotprojektu reģionālo pašvaldību izveidošanā”.	Nav ņemts vērā Jautājums par Rīgas un Pierīgas sadarbības institucionālo veidojumu izvērtējams tālākā reformas procesā.	Priekšlikums uzturēts Rīga un Pierīga ir sistēmas sastāvdaļas, nevar grozīt sistēmu,	

	attīstība (uzņēmējdarbības un starptautiskās konkurētspējas veicināšana), telpiskā plānošana.			atdalot ekonomiski ietekmīgāko tās daļu. Katrai teritoriālajai kopienai, katrai pašvaldībai ir svarīgi, kas notika Rīgā un Pierīgā.	
63.	7. Kopsavilkums un secinājumi. 15) Pašvaldību apvienošana var būtiski samazināt administratīvo un birokrātisko slogu visai valsts pārvaldes sistēmai. Veidojot augsti profesionālas struktūras, būtiski var uzlabot sadarbību un savstarpējo uzticēšanos starp pašvaldībām, nozaru ministrijām un to padotības iestādēm.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Svītrot. <i>Pamatojums:</i> Profesionālu struktūru veidošana ir pakārtots jautājums.	Nav ņemts vērā Augsti profesionālu struktūru darbība ir svarīga tautsaimniecības attīstībai un kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanai iedzīvotājiem, kas ir viens no reformas galvenajiem pamatmērķiem, kas ietverts š.g. 21. marta Saeimas lēmumā Par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu.	Priekšlikums uzturēts No vadības zinātnes izriet, ka liela organizācija nav profesionālāka. Jo lielāka organizācija, jo augstāki birokratizācijas riski – normatīvisms, funkciju dublēšanās. Arī mazas pašvaldības darbu var būtiski uzlabot, toties saglabājot tuvumu iedzīvotājam.	

Informācija par starpministriju (starpinstitūciju) sanākumi vai elektronisko saskanošanu

Datums:

Starpinstitūciju (starpministriju) sanāksme 2019. gada 3. maijā

Saskaņošanas dalībnieki:

Tieslietu ministrija, Latvijas Pašvaldību savienība, Finanšu ministrija

Saskaņošanas dalībnieki izskatīja šādu ministriju (citu institūciju) iebildumus

Tieslietu ministrija, Latvijas Pašvaldību savienība, Finanšu ministrija

Ministrijas (citas institūcijas), kuras nav ieradušās uz sanāksmi vai kuras nav atbildējušas uz uzaicinājumu piedalīties elektroniskajā saskaņošanā

II. Jautājumi, par kuriem saskaņošanā vienošanās ir panākta

Nr. p.k	Saskaņošanai nosūtītā projekta redakcija (konkrētā punkta (panta) redakcija)	Atzinumā norādītais ministrijas (citas institūcijas) iebildums, kā arī saskaņošanā papildus izteiktais iebildums par projekta konkrēto punktu (pantu)	Atbildīgās ministrijas norāde par to, ka iebildums ir ņemts vērā vai informācija par saskaņošanā panākto alternatīvo risinājumu	Projekta attiecīgā punkta (panta) galīgā redakcija
1	2	3	4	5
1.	1. Teritoriālās reformas mērķi. Līdztekus Saeimas lēmumā noteiktajam teritoriālās reformas uzstādījumam ir izvirzāmi šādi mērķi valsts attīstības un iedzīvotāju labklājības nodrošināšanai: 6) nodrošināt pievilcīgu vidi investīcijām un jaunu darbavietu radīšanai, tādējādi panākot konkurētspējīgu atalgojumu un mazinot emigrāciju;	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt vārdu “jaunu” ar “produktīvu”. <i>Pamatojums:</i> Jaunas darbavietas, ja nebūs lielu algu, emigrāciju uz citām pašvaldībām neapturēs.	Ņemts vērā.	Līdztekus Saeimas lēmumā noteiktajam teritoriālās reformas uzstādījumam ir izvirzāmi šādi mērķi valsts attīstības un iedzīvotāju labklājības nodrošināšanai: 6) nodrošināt pievilcīgu vidi investīcijām un produktīvu darbavietu radīšanai, tādējādi panākot konkurētspējīgu atalgojumu un mazinot emigrāciju;

2.	2. 2009. gada teritoriālā reforma un tās sekas. Kopš 2009. gada, kad tika īstenota teritoriālā reforma, Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums¹² nosaka, ka Latvijas Republiku iedala šādās administratīvajās teritorijās: ...	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt “teritoriālā reforma” ar “administratīvi teritoriālās reformas pirmā daļa”. <i>Pamatojums:</i> Kamēr nebūs izveidotas reģionālās pašvaldības, 1998.gada ATR likumā paredzētais nebūs izpildīts.	Ņemts vērā. LPS viedoklis: Ja jau reforma tiek turpināta, tad lietderīgi norādīt uz šās reformas svarīgāko daļu, kura joprojām nav īstenota.	Kopš 2009. gada, kad daļēji tika īstenota teritoriālā reforma,
3.	2. 2009. gada teritoriālā reforma un tās sekas. Republikas pilsētas. Īstenojot teritoriālo reformu 2009. gadā, republikas pilsētu statusu ieguva arī rajona pilsētas Valmiera un Jēkabpils. Vēsturiski septiņu republikas pilsētu pašvaldības nebija nedz teritoriāli, nedz administratīvi saistītas ar 26 rajoniem, proti, tās neietilpa attiecīgo rajonu administratīvajās teritorijās. Vienlaikus republikas pilsētu pašvaldības izpildīja gan vietējo, gan rajona (reģionālo) pašvaldības	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. 2)Aizstāt vārdu “vēsturiski” ar tekstu “Kopš 1990.gada”. <i>Pamatojums:</i> Precizējums.	Ņemts vērā.	Kopš 1990. gada septiņu republikas pilsētu pašvaldības nebija nedz teritoriāli, nedz administratīvi saistītas ar 26 rajoniem,

¹² Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums, Latvijas Republikas likums. Pieņemts 18.12.2008. [stājas spēkā 31.12.2008], pieejams tiešsaistē: <https://likumi.lv/doc.php?id=185993>

	funkcijas. Tajā pašā laikā sešas no septiņām republikas pilsētām – izņemot Jūrmalu – bija rajonu administratīvie centri.			
4.	2. 2009. gada teritoriālā reforma un tās sekas. Tendences citās valstīs parāda, ka lielāku izaugsmes potenciālu un labākus rezultātus uzrāda pilsētreģioni. To attīstības centros esošais potenciāls (iedzīvotāju skaits, infrastruktūra, izglītības iespējas) un mērķtiecīgs darbs privāto investīciju piesaistei var nodrošināt teritorijas ekonomisko pašpietiekamību.¹³ Būtiski ir teritorijas attīstību plānot kopsakarībās – tostarp ap nacionālās nozīmes centriem (republikas pilsētām), ap kuriem veidojas augstāka ekonomiskā aktivitāte un pieprasījums pēc pakalpojumiem. Tas attiecas, pirmkārt, uz	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Svītrot “(republikas pilsētās)”. <i>Pamatojums:</i> Rindkopā apgalvotais neattiecas uz Latviju. Latvijā tikai daži no centriem var pretendēt uz ekonomisko pašpietiekamību, īpaši pēc pēdējās nodokļu reformas.	Ņemts vērā.	Būtiski ir teritorijas attīstību plānot kopsakarībās – tostarp ap nacionālās nozīmes centriem, ap kuriem veidojas augstāka ekonomiskā aktivitāte un pieprasījums pēc pakalpojumiem.

¹³ Skat., piemēram: Homan, J., Howl, D., and Tosics, I. 2007. *URBACT METROGOV Final Report*. Pieejams: <http://urbact.eu/sites/default/files/metrogov.pdf>; OECD. 2015. *Governing the City*. OECD Publishing. Pieejams: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264226500-en>

	efektīva izglītības, veselības aprūpes, sociālās palīdzības, ceļu un transporta infrastruktūras tīkla izveidi. Otrkārt, tas ļautu attīstīt perspektīvos saimnieciskās darbības virzienus teritorijā un atbilstoši uzņēmēju vēlmēm un vajadzībām pakārtot tiem visu veidu nepieciešamo infrastruktūru.¹⁴			
5.	3. Esošās situācijas raksturojums. Uzņēmējdarbības veicināšana. Viena no pašvaldību autonomajām funkcijām ir sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā un rūpēties par bezdarba samazināšanu. Pašvaldības to veic, izmantojot Eiropas Savienības fondu iespējas un veidojot pašvaldību budžeta atbalsta instrumentus. Pašvaldībām ir iespējas uzņēmējiem	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Papildināt aiz virsraksta: Teritorijas izvēli investīcijām, vai esošā uzņēmuma saglabāšanai galvenokārt nosaka valsts politika: valstij piekrītošo nodokļu atvieglojumi, tranzīta maģistrāļu pieejamība un kvalitāte, sankciju esamība pret pierobežas valstīm un citi faktori. Tai skaitā – valsts vietējo ceļu uzturēšana un valsts mērķdotāciju apjoms pašvaldības infrastruktūrai. Tomēr izvēli ietekmē arī pašvaldības atbalsta pasākumi. <i>Pamatojums:</i> Bez papildinājuma teksts ir maldinošs.	Ņemts vērā Papildināts atbilstoši LPS ieteikumam LPS viedoklis: Piedāvātajā redakcijā valsts politiskā atbildība nav pietiekoši uzsvērta.	Gan viens no valsts politikas, gan pašvaldību uzdevumiem ir sekmēt uzņēmējdarbību¹⁵ - viena no pašvaldību autonomajām funkcijām ir sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā un rūpēties par bezdarba samazināšanu. Pašvaldības to veic, izmantojot Eiropas Savienības fondu iespējas un veidojot pašvaldību budžeta atbalsta instrumentus. Pašvaldībām ir iespējas uzņēmējiem piedāvāt gan nekustamo īpašumu (telpas), gan grantus (finansējumu) – tiešo atbalstu uzņēmējiem produktu vai pakalpojumu attīstībai, visbiežāk

¹⁴ VARAM sagatavotais informatīvais ziņojums "Par valsts administratīvi teritoriālo iedalījumu un valsts pārvaldes institūciju sadarbības teritoriju izveidi". Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40421841&mode=mk&date=2017-05-03>

¹⁵ Teritorijas izvēli investīcijām nosaka vairāki faktori, t.sk. tirgus vadītāji kā produktu konkurētspēja un konkurence; patēriņa potenciāls un tirgus lielums. Tāpat būtiski ir valsts un pašvaldību veidotie faktori, t.sk. nodokļu politika, infrastruktūra, nodarbinātības un izglītības politika u.c. Tomēr izvēli ietekmē arī pašvaldības atbalsta pasākumi.

	piedāvāt gan nekustamo īpašumu (telpas), gan grantus (finansējumu) – tiešo atbalstu uzņēmējiem produktu vai pakalpojumu attīstībai, visbiežāk mazajiem komersantiem un uzsācējiem (sk. 4. attēlu).			mazajiem komersantiem un uzsācējiem (sk. 4. attēlu).
6.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? Rīgas un Pierīgas jautājums. Situācija Rīgā un tās apkārtnē ir atšķirīga nekā pārējā Latvijā – gan no demogrāfisko rādītāju, gan svārstmigrācijas, gan ekonomisko rādītāju aspektiem. Pēdējo 10–15 gadu laikā teritorijas tiešā Rīgas tuvumā ir stipri mainījušās no apdzīvojuma struktūras viedokļa. Tās ir ar Rīgas pilsētu ir cieši ekonomiski, sociāli un arī infrastruktūras ziņā saistītas, kas rada nepieciešamību teritorijām vairākus attīstībai un dzīves kvalitātei būtiskus jautājumus risināt kopīgi. Rīga un Pierīga ir arī Latvijas reģions ar	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt “Rīgai pieguļošas” ar Rīgas tuvumā. <i>Pamatojums:</i> Metropoles areāls ir daudz plašāks, nekā tas izriet no teksta.	Ņemts vērā.	Pierīga šī ziņojuma izpratnē ir tās pašvaldības, kas ir Rīgai tuvumā, kur svārstmigrācija un migrācija pakalpojumu (tostarp izglītības pakalpojumu) saņemšanai ir visizteiktākā un kurām ar Rīgu ir arī funkcionālas saiknes tādās jomās kā, piemēram, ūdensapgāde un kanalizācija, atkritumu apsaimniekošana, sabiedriskais transports (piemēram, teritorijās iestiepjas Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršruti) u.c.

	vislabākajiem ekonomiskās attīstības rādītājiem, un tā iedzīvotāji ir ar visaugstāko ienākumu līmeni Latvijā, no kā caur iedzīvotāju ienākuma nodokli veidojas arī pašvaldību budžets. Pierīga šī ziņojuma izpratnē ir tās pašvaldības, kas ir Rīgai pieguļošas, kur svārstmigrācija un migrācija pakalpojumu (tostarp izglītības pakalpojumu) saņemšanai ir visizteiktākā un kurām ar Rīgu ir arī funkcionālas saiknes tādās jomās kā, piemēram, ūdensapgāde un kanalizācija, atkritumu apsaimniekošana, sabiedriskais transports (piemēram, teritorijās iestiepjas Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršruti) u.c.			
7.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? <u>Pašvaldību policija un ugunsdzēsība.</u> Pašlaik pašvaldības ir brīvprātīgi izveidojušas un nodrošina pašvaldības policijas	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt “normatīvajos aktos” ar “likumā”. <i>Pamatojums:</i> Nevar dažādos normatīvajos aktos noteikt pamata kompetenci, tai jābūt tikai un vienīgi likumā.	Ņemts vērā. LPS viedoklis: Nosakot pašvaldības brīvprātīgajai iniciatīvai obligātas funkcijas statusu,	Perspektīvā būtu izskatāms jautājums ne tikai par tiesību, bet arī par pienākuma noteikšanu pašvaldībām izveidot pašvaldības policijas, paredzot tām attiecīgu finansējumu un nosakot to kompetenci likumā, lai skaidri

	darbību 76 pašvaldībās. Perspektīvā būtu izskatāms jautājums ne tikai par tiesību, bet arī par pienākuma noteikšanu pašvaldībām izveidot pašvaldības policijas, paredzot tām attiecīgu finansējumu un nosakot to kompetenci normatīvajos aktos, lai skaidri sadalītu kompetences starp Valsts policiju un pašvaldības policijām. Jāņem vērā, ka arī Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likumā pašvaldībām ir noteiktas tikai tiesības izveidot pašvaldību ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestus. Ņemot vērā iepriekšminēto, funkciju pārklāšanās novēršanai vajadzētu izvērtēt praktiskos darbības aspektus institūcijām noteikto kompetenču apjomam un pienākumiem.		jānosaka papildus finansējumu pašvaldībām.	sadalītu kompetences starp Valsts policiju un pašvaldību policiju.
8.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? <i>Dzimtsarakstu nodaļas.</i> Izskatot pašvaldību 2018.	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Svītrot:	Ņemts vērā. LPS viedoklis:	Tas liek domāt par darbinieku noslodzi – lielā daļā pašvaldību dzimtsarakstu funkciju veic darbinieks, kas amatus apvieno.

	gadā VARAM sniegto informāciju, nav konstatēts neviens gadījums, kad pašvaldības būtu izveidojušas kopīgu iestādi – dzimtsarakstu nodaļu, lai gan Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likums šādu iespēja pašvaldībām ir paredzējis. Vērtējot situāciju, redzams, ka lielā daļā pašvaldību darba apjoms ir ļoti mazs (sk. 14. un 15. attēlu). Tas liek domāt par darbinieku noslodzi – lielā daļā pašvaldību dzimtsarakstu funkciju veic darbinieks, kas amatus apvieno, bet tādējādi dažkārt var tikt mazināta pakalpojuma kvalitāte.	“bet tādējādi dažkārt var tikt mazināta pakalpojuma kvalitāte”. <i>Pamatojums:</i> Apgalvojums nebalstās uz faktiem.	Darbu apvienošana vērtējama pozitīvi.	
9.	4. Kā teritoriālā reforma varētu nākotnē ietekmēt pašvaldību darbību? Apvienojot pašvaldības un būtiski palielinot to teritorijas platību, svarīgi nodrošināt, lai neveidotos nomales efekts – t.i., tiktu atbalstīts teritoriālo kopienu veidošanās process, caur ko iedzīvotāji var iestāties par labāku	Latvijas Pašvaldību savienības 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Aizstāt “neveidotos” ar vārdu “samazinātos”. <i>Pamatojums:</i> Nomales efekts ir katras apvienošanas sekas.	Nemts vērā. LPS viedoklis: Ierosinām papildināt ar tekstu, ka “nomales efekts ir katras apvienošanas sekas”, lai nemaldinātu lasītāju paar ieguvumiem no reformas. Objektīvi jānorāda arī uz trūkumiem.	Apvienojot pašvaldības un būtiski palielinot to teritorijas platību, svarīgi nodrošināt, lai samazinātos nomales efekts – t.i., tiktu atbalstīts teritoriālo kopienu veidošanās process, caur ko iedzīvotāji var iestāties par labāku dzīves vietas kvalitāti tuvumā, pilsētā vai ciemā.

	dzīves vides kvalitāti dzīves vietas tuvumā, pilsētā vai ciemā. Kā rāda pieredze vairākās Latvijas pašvaldībās, kopienu izveidošanās pamatā ir mērķtiecīga pašvaldības rīcība.			
10.	Vispārīgs iebildums	Finanšu ministrijas 2019. gada 18. aprīļa atzinums. Lūdzam Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju kā nozares politikas veidotāju un Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda (turpmāk – ES fondi) 2014.–2020.gada plānošanas perioda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” (turpmāk – DP) īstenošanā iesaistīto atbildīgo iestādi sniegt analīzi par plānotās administratīvi teritoriālās reformas ietekmi uz DP noteikto specifisko atbalsta mērķu un to pasākumu īstenošanu, t.sk. izvērtējot ietekmi uz īstenošanā esošajiem projektiem un vēl plānotajām projektu iesniegumu atlasēm, ņemot vērā, ka DP ieviešanas mehānisma teritoriālā pieeja ir balstīta uz “9+21” policentrisko modeli, koncentrējot ieguldījumus nacionālas nozīmes pilsētās un reģionālajos attīstības centros.	Ņemts vērā.	4. nodaļā ievietota rindkopa: Eiropas Savienības fondu apguve. ATR plānots pabeigt līdz 2021. gadam un nodrošināt pašvaldību vēlēšanas 2021. gadā jau jaunajā administratīvi teritoriālajā iedalījumā. Eiropas Savienības fondu 2014.–2020. gadam atlases ir plānots pabeigt vēl esošajā administratīvi teritoriālajā iedalījumā, tas ir, līdz jauno pašvaldību vēlēšanām 2021. gadā. Savukārt, uzsākot Eiropas Savienības fondu ieviešanu 2021.–2027. gadā, tas notiks jau jaunā administratīvi teritoriālā iedalījumā. Apvienotās jaunās pašvaldības pārņems visas iepriekšējo pašvaldību saistības gan Eiropas Savienības fondu projektos, gan pārējās saistības.
11.	6.nodaļas “Sabiedriskai apspriešanai izvirzāmais	Finanšu ministrijas 2019. gada 18. aprīļa atzinums.	Ņemts vērā.	Attiecībā uz Olaines novadu, līdz 2021. gada pašvaldību vēlēšanu

	teritoriālā iedalījuma modelis” sadaļā “Administratīvās teritorijas robežu precizēšana Olaines un Ķekavas novados” minēts, ka līdz 2021.gada pašvaldību vēlēšanu izsludināšanai Olaines un Ķekavas novadu pašvaldībām jāspēj savstarpēji vienoties par administratīvi teritoriālās robežas precizēšanu	Norādām, ka likumprojektā “Administratīvi teritoriālās reformas turpināšanas likums” paredzēts, ka Ministru kabinetam līdz 2019.gada 1.decembrim jāizstrādā un jāiesniedz Saeimā likumprojekts, kurā tiek noteikts valsts administratīvi teritoriālais iedalījums. Līdz ar to minētajām pašvaldībām par administratīvi teritoriālās robežas precizēšanu jāvienojas savlaicīgi, lai varētu nodrošināt likumprojektā paredzētā termiņa ievērošanu. Ņemot vērā minēto, lūdzam informatīvajā ziņojumā precizēt termiņu, līdz kuram minētajām pašvaldībām jāvienojas par administratīvi teritoriālās robežas precizēšanu.		izsludināšanai Olaines un Ķekavas novadu pašvaldībām jāspēj savstarpēji vienoties par administratīvi teritoriālās robežas precizēšanu, veicot nepieciešamās procedūras normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un nodrošinot, ka līdz 2019. gada 1. augustam attiecīgi dokumenti tiek iesniegti izskatīšanai un tālākai virzīšanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā. Pretējā gadījumā šādu pienākumu pašvaldībām būs jānosaka Likumprojekta pārejas noteikumos.
12.	2. pielikums	Tieslietu ministrijas 2019. gada 17. aprīļa atzinums Lūdzam pārskatīt un precizēt projekta 2. pielikumā pie nozares “tieslietu joma” norādītās darbības. Vēršam uzmanību, ka minētais darbību uzskaitījums ir pārāk nekonkrēts. Piemēram, piespiedu darba organizēšana saskaņā ar Valsts probācijas dienesta likumu ir Valsts probācijas dienesta kompetencē, bet pašvaldību iestādes, kas noslēgušas līgumu ar Valsts probācijas dienestu, ir iesaistītas personu nodarbināšanā. Savukārt norādītie “preventīvie piespiedu līdzekļi” vēl nav ieviesti. Ievērojot minēto, lūdzam precizēt visas projektā uzskaitītās darbības tieslietu jomā,	Ņemts vērā. LPS viedoklis: Pielikumu nav jāsvītros, bet jāprecizē.	Svītrots 2. pielikums

		norādot konkrētus pašvaldību uzdevumus, kā arī tiesību aktus, no kuriem šādi uzdevumi izriet. Pretējā gadījumā lūdzam nozari "tieslietu joma" no projekta svītrot.		

Atbildīgā amatpersona

(paraksts)*

Piezīme. * Dokumenta rekvizītu "paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas
Pašvaldību departamenta direktora vietnieks
A.Šults, 67026521
arnis.sults@varam.gov.lv